

Realitat

Núms. 2/3 - Nova Etapa - 3er Trimestre 2010 - 12 €

**Fet nacional,
catalanisme popular
i Front d'Esquerres**

**Som
una
Nació**

**NOSALTRES
DECIDIM**

**Número
doble**

Director:

Luis Juberías

Il·lustració de portada:

Pol Ferran Acózar

Col·laboradors:

Juan Linares
Òscar Martínez
Toni Salado
Quim Cornelles
Patrícia Da Silva
Pol Ferran Acózar
Carles Pérez

Redacció:

Av. Portal de l'Àngel, 42, 2n A

Edita:

Fundació Pere Ardiaca

Producció:

DeBarris, sccl
c/ La Perla, 31, bxs.
www.debarris.com

Impressió:

Zukoy5
www.zukoy5.com

D.L.: B-46.492-1988

Hem trigat més del que ens proposàvem en poder treure aquest número de Realitat i us presentem aquest número doble. Moltes, moltíssimes coses han passat al país, però podem posar tres dates que ens poden servir per situar-nos: el 10 de juliol i la resposta ciutadana a la retallada de l'Estatut pel Tribunal Constitucional, el 29 de setembre i la mobilització liderada pels sindicats de classe contra el viratge polític del govern, el pla d'ajust i austeritat, i la reforma laboral contra els drets dels treballadors i treballadores, i, finalment, el 28 de novembre, on l'expressió política més clara de la burgesia catalana, CiU, ha recuperat el govern de la Generalitat posant fi a un septenni progressista on s'ha assajat per primer cop des de temps de la República una aliança unitària d'esquerres on el catalanisme popular va ser, tal com un element central.

El 1999 el Partit dels i les comunistes de Catalunya, fidel a la tradició dels comunistes a Catalunya i en un moment de desgast del projecte pujolista, va llançar una conferència sobre el fet nacional, entenenent que la recuperació de la tradició del catalanisme popular que posa al centre els ciutadans i ciutadanes, el benestar, la democràcia i la llibertat era alhora un punt de trobada de les esquerres polítiques per a una construcció de Catalunya des d'altres valors i amb altres prioritats, dirigida per les classes populars. La concreció va arribar el desembre de 2003 amb el Govern Catalanista i d'Esquerres. Més enllà dels matissos i desencontres, les polítiques socials i l'avenç en l'autogovern han estat dos acords centrals del projecte de govern d'esquerres i són el patrimoni que deixa al nostre poble i que cal defensar.

Segurament l'hegemonia de la dreta nacionalista i per tant la seva resistència i el seu influx en la direcció del país era molt més forta del que vam preveure i segurament no hem estat capaços d'assentar socialment una hegemonia d'esquerres i del catalanisme popular. Ara, la dreta no només ha recuperat el govern, sinó que ha fet un treball de recomposició a la societat civil i d'actualització de la seva hegemonia.

Aquests documents de la Conferència sobre el fet nacional del PCC que publiquem són un punt de partida interessant per a la discussió i el treball polític. Perquè, la necessària recomposició de les classes populars i les esquerres polítiques, que en són l'expressió, no hauria de fer-se sense tenir en compte aquest element central per bastir un projecte alternatiu que arrabassi la direcció del país a la burgesia: l'actualitat de la unitat de les esquerres i el catalanisme popular. Altre debat és com i on es concreta avui això, com actualitzem un projecte d'aquestes característiques en una nova situació i analitzem críticament l'experiència per aprendre i construir, com fem que la classe treballadora jugui un paper més central i dirigent, com generem les bases d'una hegemonia duradora.

Índex

13

**Fet Nacional; el
Catalanisme popular per
l'autodeterminació i el
dret a decidir**

Joan Josep Nuet

15

**Conferència sobre el Fet
nacional del PCC**

33

**El fet nacional català,
separació i federalisme**

Francesc Matas

37

**Xarxes de comunicacions:
lliures o propietàries?**

Patrícia Da Silva
i Pol Acózar

Fet nacional; el Catalanisme popular per l'autodeterminació i el dret a decidir

JOAN JOSEP NUET I PUJALS

SENADOR D'EUJA A L'ENTESA CATALANA DE PROGRÉS I SECRETARI GENERAL DEL PCC

Joan Josep Nuet va preparar aquesta arran la intervenció el 13 de juliol de 2010, dies després de la sentència del Tribunal Constitucional que retallava l'Estatut de Catalunya i la mobilització unitària per mostrar el rebuig del poble de Catalunya, en una taula rodona de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya a (UPEC) sobre el Dret a decidir junt amb l'Ignasi Llorente, Secretari d'Imatge i Comunicació d'ERC, i Juan Josep López Burniol, notari.

La Nació és fruit de la voluntat col·lectiva dels ciutadans i ciutadanes que la conformen. L'element central que subjecta la Nació per una visió progressista són els ciutadans, és una comunitat de ciutadans vertebrats com a formació socioeconòmica específica, un col·lectiu estable de ciutadans que té una identitat, i que apareix al mateix temps que apareixen les classes en lluita en el període modern.

Al llarg de la història de Catalunya, a causa de l'existència de classes, s'han desenvolupat diversos catalanismes, de conservadors i de progressistes, de dretes i d'esquerres, una important tradició del moviment obrer català pertany al catalanisme d'esquerres i popular.

Ens sentim part del catalanisme

popular, que expressa una dinàmica i una voluntat de construcció nacional basada en una caracterització que passa per desenvolupar la democràcia política, econòmica, social i cultural articulant la societat civil alternativa.

Per a nosaltres els drets nacionals no tan sols són els drets que tenen a veure amb les relacions entre les nacions sinó aquells que es desprenen dels drets socials i cívics siguin individuals o col·lectius.

Els comunistes hem d'entroncar el projecte estratègic del Front d'Esquerres amb el catalanisme popular i no deixar de cap manera a la burgesia que hegemonitzi aquest fet amb la seva perspectiva conservadora de nacionalisme identitari, etnicista o territorialista.

Precisament si a Catalunya el Fet Nacional va ser capaç de resistir el període de la Dictadura Franquista va ser pel fet de que la classe treballadora va saber assumir al costat i en estreta comunió de la lluita social i democràtica contra el feixisme, la lluita pels drets nacionals del nostre poble.

En aquest moment d'intent de divisió dels treballadors segueix tenint una importància cabdal la frase

A CAUSA DE L'EXISTÈNCIA DE CLASSES, S'HAN DESENVOLUPAT DIVERSOS CATALANISMES, DE CONSERVADORS I DE PROGRESSISTES

del PSUC "és català el qui viu i treballa a Catalunya" com a element d'unitat de la classe treballadora i on la creació de CCOO com a "sindicat de Classe i Nacional" va ser una fita determinant.

Si plantegem i defensem l'hegemonia de la classe treballadora, aquesta no podrà aconseguir-la sense la incorporació plena del catalanisme popular per desenvolupar un projecte atractiu pel conjunt del poble de Catalunya, projecte que de forma medul·lar per nosaltres es

ocupat per les preocupacions socials i econòmiques.

La classe treballadora s'unifica i reforça com a classe al mateix temps que desenvolupa la construcció nacional sota un paraigües popular, democràtic i participatiu. Aquesta construcció pot donar a la nació una caracterització antiimperialista, no centralista, solidària i internacionalista i amb plena capacitat de relació entre iguals amb d'altres pobles d'Espanya, d'Europa i del Món.

La nostra visió de participació, o no, en un Estat propi o compartit està en funció de la voluntat i dels interessos d'aquesta majoria ciutadana que podem expressar com a poble on al centre hi participa la classe treballadora, que ha d'expressar a mig i llarg terme un projecte emancipatori que va molt més lluny dels estats (siguin el francès, l'espanyol o el català).

Si nosaltres volem desenvolupar l'autogovern de la nació catalana és per dos motius, el primer perquè en tenim dret democràtic a fer-ho, encara que podríem decidir no fer-ho, i el segon és perquè objectivament

la classe treballadora i amb ella el poble de Catalunya han caracteritzat l'opressió històrica que ha desenvolupat l'oligarquia terratinent i centralista espanyola, que s'ha anat convertint avui en una oligarquia financera aliada amb expressions del tardó i neofranquisme, que tenen

**SEGUEIX TENINT UNA
IMPORTÀNCIA CABDAL
LA FRASE DEL PSUC
"ÉS CATALÀ EL QUI VIU I
TREBALLA A CATALUNYA"**

un projecte conservador i centralista que ha fet i fa encara molts pactes històrics amb part de la burgesia catalana.

Per tant el desenvolupament de marcs d'autogovern és una forma d'afrontar la lluita de classes a l'Estat Espanyol ja que nosaltres defensem aquest autogovern sota uns paràmetres d'aprofundiment de la democràcia política i social i objectivament

la lluita dels pobles d'Espanya que aspiren a més autogovern és aliada de les lluites socials i econòmiques de la classe treballadora espanyola i del conjunt dels pobles d'Espanya.

Espanya s'ha de comportar com un Estat de nacions i regions, com un Estat Federal, laic i republicà, plurinacional, pluricultural i plurilingüe.

Una segona transició és necessària i si les forces de l'oligarquia financera tardó i post franquista ho impedeixen amb una lectura restringida de la Constitució de 1978, vol dir que queda trencat el pacte constitucional i s'obre a mig i llarg plaç una nova reflexió constituent.

Per aquesta reflexió i d'altres que afecten al funcionament democràtic cal agrupar al màxim de forces democràtiques per aïllar els grups antidemocràtics que operen des de diferents àmbits del poder, grups que en esferes econòmiques, socials, democràtiques i culturals aposten per una veritable involució que ens porti a escenaris en aquests àmbits anteriors a 1978. Les solucions neoliberals per sortir de la crisi no en són en absolut una excepció i entren en els mateixos conceptes de retallades.

La sentència

La sentència del Tribunal Constitucional (TC) sobre l'Estatut de Catalunya és eminentment política, ja que la Constitució del 78 té marge per admetre el text sense retallar-lo gens ni mica.

Aquesta posició ideològica que presenta l'ha cercat el PP per saltar-se la majoria al Congrés, al Senat, al Parlament de Catalunya i també el referèndum del poble de Catalunya. És una posició centralista, conservadora i profundament antidemocràtica.

El TC no té legitimitat democràtica ja que s'han saltat tots els requisits per la seva renovació, però sobretot perquè la seva composició obeeix a una tendència viciada pel bipartidisme, que es reparteix entre PP i PSOE el nomenament dels

**AQUESTA SENTÈNCIA
S'INSCRIU EN UNA
ONADA CONSERVADORA I
ANTIDEMOCRÀTICA ENMIG
DE LA LLUITA PER LA
SORTIDA DE LA CRISI DEL
CAPITALISME FINANCER**

magistrats, i per una realitat en què només els poders centrals de l'Estat hi estan representats, no pas els poders locals ni els autonòmics.

Aquesta sentència s'inscriu en una onada conservadora i antidemocràtica enmig de la lluita per la

sortida de la crisi del capitalisme financer, en què es vol ajustar l'estat del benestar, el model d'Estat i la representativitat de l'esquerra alternativa i el sindicalisme de classe.

El Congrés i el Senat tancaran els propers dies la no modificació de la Llei Electoral, el reforçament dels mecanismes repressius de la llibertat política de la Llei de Partits (procés de pau a Euskadi) i mantindran el Pacte per la Justícia de PP i PSOE, que és el que ha conformat la composició de repartiment del Tribunal Constitucional i del Consell General del Poder Judicial (autor dels casos Garzón, Gürtel i Memòria Històrica).

A Espanya hi ha un pacte entre la facció d'estat de l'oligarquia financer (causant i gestora de la sortida a la crisi per la dreta) i els grups del tardo o post franquisme, que s'articulen i coordinen (en alguns moments són el mateix) per desenvolupar la seva ofensiva antidemocràtica, imposant les polítiques antisocials neoliberals i les visions centralistes i autoritàries.

Cal reforçar i fer créixer l'espai federalista al conjunt de l'Estat doncs és un punt de trobada dels

sectors progressistes que necessitem sumar per aturar la dreta i reforçar una sortida social, federal i democràtica per l'esquerra.

La mobilització per les llibertats nacionals i socials, les manifestacions i la vaga general són una oportunitat per oposar-s'hi i lluitar, contra les retallades socials i contra les retallades nacionals. ✓

Conferència sobre el Fet Nacional del PCC

Barcelona, 7 i 8 de 1999

La Conferència sobre el fet nacional era una necessitat des de fa temps. Es tracta de donar respostes a les necessitats de les persones en una nova situació.

Plantejar nous enfocaments que ens permetin substituir l'hegemonia del nacionalisme burgès i del neoliberalisme per l'hegemonia de les esquerres.

El fet nacional és una de les categories més complexes que hem d'abordar els comunistes en tot moment per fer real les possibilitats d'avanç del socialisme.

Hem configurat la Conferència com un marc de treball i aprofundiment del pensament comunista en aquesta qüestió. Com un marc d'elaboració d'alternatives en cada àmbit de la societat. Com un marc de desenvolupament de la política i el projecte del Partit. Com un marc de treball i elaboració de tot el Partit.

El document que presentem no és un document tancat. Són unes bases obertes a l'elaboració definitiva. Són un punt de partida, un punt de referència que convida a aprofundir en un major coneixement del nostre poble.

Se situa expressament en el terreny de les idees-força per al seu debat i desenvolupament. S'ha deixat de situar expressament moltes qüestions i s'ha col·locat les que semblen fonamentals per als futurs enfocaments.

Ens situem en tres parts: una més sobre la forma d'entendre el fet nacional, una altra sobre els canvis que s'han donat a Catalunya i la tercera que planteja a grosso modo per on hauríem d'orientar-nos.

Per l'actual hegemonia aclaparadora del nacionalisme burgès, és una tema que suscita passions i, fins i tot, abandonaments. El treball que fem ha de ser un esforç de raonament, d'examen de realitats, de lectures; en definitiva, d'aprofundir possibilitant l'elaboració comuna.

Es tracta de fer un debat d'idees-força en lloc de paraules. Hem fet un esforç de resum per tal que el document sigui curt i exposar les idees més bàsiques per al treball.

Es tracta de fer una gran esforç col·lectiu per tal que ens permeti als comunistes fer la nostra aportació per a una futura Catalunya organitzadora i vertebradora a l'entorn de la classe obrera.

L'exercici d'immersió en les contradictòries situacions que viu el nostre poble permet plantejar, d'una forma real, la construcció nacional de Catalunya des d'una perspectiva de progrés a l'entorn d'una Catalunya democràtica i que visqui en democràcia.

FET NACIONAL. PRIMERA PART

"S'acusa també els comunistes de voler abolir la pàtria, la nacionalitat.

Els obrers no tenen pàtria. No se'ls pot arrabassar allò que no tenen. Ja que el proletariat en primer lloc ha de conquerir el poder polític, elevar-se a la condició de classe nacional, constituir-se en nació, encara és nacional, tot i que de cap manera en el sentit burgès.

L'aïllament nacional i els antagonismes entre els pobles desapareixen de dia en dia amb el desenvolupament de la burgesia, la llibertat de comerç i el mercat mundial, amb la uniformitat de la producció industrial i les condicions d'existència que li corresponen.

El domini del proletariat els farà desaparèixer fins i tot més ràpidament. L'acció comú, com a mínim dels països civilitzats, és una de les primeres condicions de la seva emancipació.

En la mateixa mesura en què sigui abolida l'explotació d'un individu per un altre, serà abolida l'explotació d'una nació per una altra.

Amb la desaparició de l'antagonisme entre les classes a l'interior de les nacions, desapareixerà també l'hostilitat entre les nacions entre si."

1. La Nació és un concepte que **no** es pot considerar al marge del temps i de l'espai, com si hagués existit sempre.

La Nació, com totes les coses, **no és eterna ni ha existit sempre.**

Té un començament, un desenvolupament i, també, tindrà el seu final.

La reflexió sobre el seu inici i desenvolupament ens serveix per comprendre millor la societat i estar en millors condicions per tal de transformar-la. No ens és útil, en canvi, la reflexió sobre el seu final, que no seria més que una especulació innecessària.

2. La Nació és una **categoria històrica** que neix a l'època del capitalisme i correspon al creixement de les forces productives, la formació dels mercats i l'establiment i l'afirmació d'els drets dels ciutadans, tant individuals com col·lectius, al mateix temps entén el poble com a dipositari de la sobirania.

3. Al nostre entendre, la **nació és la comunitat de ciutadans, lliures i iguals, vertebrats com a formació socioeconòmica específica**, les característiques de la qual van canviant segons el desenvolupament i el moment històric tant d'aquesta com del seu entorn.

La construcció nacional entesa com la construcció de la **identitat** de la formació socioeconòmica que vertebrava el poble, és paral·lel i està dialècticament relacionada amb el naixement i formació de les **classes modernes** en lluita i la construcció de les seves respectives identitats. Aquestes identitats **són el resultat d'una llarga evolució històrica** que en cada moment adquireix característiques diferents.

No estem parlant, doncs, d'una abstracció ni d'un esperit, sinó d'un col·lectiu estable i específic de ciutadans que estableixen unes relacions socials i convivència per abordar els processos de producció, reproducció i intercanvi com a resultat del desenvolupament de la lluita de classes. **La nació és fruit de la voluntat col·lectiva dels ciutadans que la conformen.** La sobirania de la nació és al col·lectiu de ciutadans que la constitueixen.

4. La nació no és un invent de la burgesia. La construcció d'una formació socioeconòmica, de caràcter diferenciador i interclassista amb dinàmica de lluita de classes específica que vertebrava el poble no s'inventa. Es va construir en un procés històric, complex, obert inclús a la desaparició, de dinàmica i lluita de classes. Es recolza en els marcs diferenciats d'etapes anteriors. Formació socioeconòmica interclassista diferenciada per abordar els processos de producció i reproducció en general i a la solució de les necessitats col·lectives. En aquest sentit és important entendre i comprendre el **sentiment de pertinença, d'estabilitat i cohesió** diferenciada que s'expressa a cada moment històric d'una forma diferent segons la direcció dels processos. Tot això en un context geogràfic, històric, idiomàtic, econòmic-social i de relacions culturals i que al mateix temps esdevenen elements que caracteritzen.

5. Un element fonamental a tenir en compte en la construcció nacional és el de **la direcció política del procés** que té a veure amb la comprensió del fenomen de construcció de **l'hegemonia** d'una classe sobre el conjunt, entesa aquesta com el **domini i la direcció intel·lectual-moral** del procés, aconseguint un grau elevat de **consens** fins a l'extrem d'apropiar-se del discurs nacional i identificar-lo amb els seus interessos.

Aquest és un element central per tal de comprendre el caràcter del **poder** que possibilita el retrocés conservador de la societat o l'evolució i transformació progressista de la societat.

L'hegemonia de la classe en relació a la formació social interclassista que vertebrava el poble permet a la ideologia desenvolupada per la classe dominant, en un moment històric, donar **cohesió a la nació**.

El simplisme reduccionista, el cosmopolitisme mal entès que es de-

sarrela de la realitat nacional, l'inter-nacionalisme abstracte que algunes vegades amaga el nacionalisme de les nacions grans en la seva relació amb les nacions petites. Aquests universalismes abstractes fan que des de l'esquerra es menyspreïn conceptes tan essencials com el de l'hegemonia, identitat, cohesió, poder a l'hora d'analitzar les relacions socials mantenint les classes subalternes catalanes dividides i a la defensiva, al mateix temps les incapacita per esdevenir classe nacional: amb un projecte nacional propi i alternatiu.

6. S'han desenvolupat **visions essencialistes** sobre la nació que no compartim, basades en **l'ètnia, la raça o la sang**.

Aquestes es corresponen amb concepcions xenòfobes i racistes. Renuncien a analitzar les relacions socials com a element fonamental del procés. Tenim experiències històriques negatives que han aprofundit en l'antagonisme entre les nacions, s'han utilitzat per a guerres amb rerefons d'interès de classe i amb base per a justificar l'extermini d'una part de la humanitat.

7. La identitat nacional es pot concebre i plantejar-se de dues maneres: **com a voluntat de ser o com a identitat cultural**. La primera és una concepció oberta, la segona és tancada. La primera és una identitat capaç d'evolucionar en l'esdevenidor històric, la segona oblidada que aquests signes d'identificació són ells mateixos històrics, han nascut d'una evolució, poden canviar, desaparèixer o recuperar-se al mateix temps. Aquesta última concepció no està oberta al pluriculturalisme de la nostra societat catalana.

8. Una nació té **un idioma**, que pot ser també de diverses nacions. Hem de distingir entre l'idioma nacional i altres idiomes que s'utilitzen en les relacions de producció i repro-

ducció, fet potenciat pels processos d'internacionalització i migracions.

Alguns pretenen que l'idioma sigui l'element definitori del fet nacional. Per a nosaltres és un dels elements característics, però **no el fonamental**. Pot ser que alguns moments se situï en primer terme, però per a nosaltres és el **perfil socioeconòmic** el definitori.

9. Qualsevol agrupament específic de persones que estableixen relacions socials i de convivència ho fan en un **marc territorial**. La nació està col·locada en una àrea geogràfica, és a dir, un territori. El territori i la relació que estableix amb la comunitat de ciutadans és un dels elements característics de la nació.

Algunes concepcions essencialistes situen el territori com a element definidor fonamental de la nació. Es correspon amb una **posició territorialista** que nosaltres no compartim.

10. Els diversos fets nacionals com a formacions històriques concretes no permeten anàlisis homogènies. Les **experiències** i les seves **formes** de construcció nacional són **molt diferents**, sobre tot **entre unes i altres parts del món**.

11. **L'Estat i la nació són coses diferents**. Es corresponen a dues categories diferents. Històricament, la creació dels Estats és anterior a la formació de les nacions i seguint processos diferents. Al mateix temps, hi ha i hi ha hagut diferents característiques d'Estat.

L'Estat no és un atribut característic de la nació. Hi ha moltes nacions sense Estat propi. Una nació pot tenir Estat propi o pertànyer a un Estat plurinacional.

Al mateix temps, manifestem que qualsevol nació té dret, si així ho desitja, a tenir el seu Estat propi.

12. En un món internacionalitzat, interrelacionat i interdependent com l'actual, la independència i la sobira-

nia nacional d'una Nació no s'han de mesurar per la constitució d'un Estat propi o la pertinença a un Estat plurinacional. **El que defineix la seva independència i sobirania és el caràcter voluntari** i no forçat **de la seva decisió o solució**. Moltes nacions amb Estat propi es troben dominades per altres nacions i els seus Estats imperialistes.

Alguns consideren que l'autogovern és per naturalesa l'aspiració de qualsevol Nació. Aquest concepte es basa en la idea que la nació existeix per necessitat des de sempre. **L'autogovern** és un objectiu que decideix el Bloc social per a la consecució dels seus interessos, **en el nostre cas** per una qüestió **d'aprofundiment democràtic**. L'autogovern no és un desig natural de la nació, com tampoc ho és el ser oprimida o bé oprimir una altra nació.

13. **El dret a l'autodeterminació de la Nació**, és a dir, la seva capacitat de decidir voluntàriament a cada instant el seu futur, és un dret inalienable de les nacions i els pobles del planeta; un dret col·lectiu i expressió de la democràcia.

No és un dret que s'exerceixi un sol cop i s'identifiqui a un sol referèndum en la seva història, és un dret que pot exercir-se en qualsevol moment quan la nació ho decideixi.

El reconeixement del dret a l'autodeterminació fins a la separació i la defensa comú de la independència, són les bases sòlides que garanteixen la unió voluntària o el reconeixement mutu de la personalitat nacional entre les nacions del món i especialment entre les nacions agrupades en un Estat plurinacional.

14. En el procés històric hem vist que als Estats plurinacionals de tendència unitarista (en els quals la integració o la forma d'integració és imposada), l'Estat apareix com a expressió del domini d'una de les classes dominants, i també com a expressió del domini d'una de les

nacions. Els "problemes nacionals" s'enverinen i apareixen en forma d'enfrontament entre els pobles a causa de la lluita que hi ha entre les classes dominants de les diferents nacions, que al seu torn formen part del bloc dominant comú. Per a nosaltres és important saber distingir l'interès de la nació i l'interès de les classes dominants. La lluita entre nacions d'Estats diferents, que inclús ha produït la primera i segona guerres mundials, són l'expressió de la lluita que existeix entre les classes dominants d'ambdues nacions en les que una d'elles pretén dominar l'altra apareixent aquest fenomen com a domini d'una de les nacions.

15. Una de les característiques del segle XX ha estat el desenvolupament dels processos d'alliberament dels diferents pobles i nacions del món del domini colonial dels imperis. En aquesta primera etapa de l'imperialisme, les classes dominants de l'imperi exercien el seu domini **també** mitjançant una de les nacions com a dominant de les altres.

16. En un Estat plurinacional, unitarista o no, de constitució obligada o voluntària, **la lluita de classes** s'expressa en **dos marcs diferents**, amb cert nivell d'autonomia, i interrelacionats: el de cadascuna de les nacions que el componen i el de la comunitat de nacions.

17. Alguns corrents d'esquerres volen presentar el reconeixement del fet nacional i la defensa dels drets nacionals com a antagonics a l'internacionalisme.

Si els treballadors volen el poder polític i transformar la societat, hauran d'esdevenir classe i elevar-se a condició de classe nacional, constituir-se com a nació. La seva concepció internacionalista li permetrà fer-ho en cooperació amb d'altres nacions, en col·laboració, sense antagonismes, solidàriament, en lloc de fer-ho "en front a altres nacions",

fent desaparèixer l'aïllament nacional i els falsos antagonismes entre els pobles. Per a nosaltres, **construcció nacional des de la perspectiva de progrés i internacionalisme són complementaris i interrelacionats.**

Contraposar els dos conceptes i optar per un d'ells front l'altre és optar per la subordinació a les classes dominants.

18. Per als comunistes, els procés de construcció d'una nova societat de caràcter socialista està estretament lligat al desenvolupament de la **democràcia política, econòmica, social i cultural.** En aquest procés, transformacions socials i econòmiques i emancipació nacional estan íntimament lligades. En cada moment, aquesta relació adopta formes concretes segons el moment històric.

19. La democràcia és una forma de viure incompatible amb l'explotació dels éssers humans, amb l'alienació, amb l'organització capitalista de l'economia, amb la separació liberal del públic i el privat, amb la invisibilitat de la dona i de la infantesa.

La democràcia és la forma i el contingut de l'exercici del poder i no de l'accés al poder.

En aquest sentit, la construcció nacional ha d'entendre's com un dret col·lectiu, com una qüestió de democràcia i ciutadania i de drets fonamentals.

Els drets nacionals, per a nosaltres, no són únicament aquells com per exemple el dret a l'autodeterminació, el dret a la cultura, el dret a la llengua pròpia, propis de les relacions entre nacions. També entenem com a drets nacionals els que en la construcció nacional han de quedar resolts i que tenen a veure amb els drets individuals de les persones i col·lectius. Especialment importants són els drets nacionals que es desprenen del dret a la vida com són el dret al treball, el dret a la sanitat pú-

blica, el dret a l'escola pública i de qualitat, el dret a l'habitatge, etc.

20. Catalunya ha esdevingut Nació com a resultat d'una llarga evolució històrica iniciada fa tres segles.

Alguns consideren que Catalunya és nació des de sempre, altres des dels segles IX-X. Nosaltres considerem que es correspon a l'etapa de construcció del capitalisme.

És ben cert que la construcció de la nació catalana està lligada a l'existència, en períodes anteriors al capitalisme, d'una nacionalitat històrica, a un desenvolupament propi i diferenciat de les forces productives en un moment donat, a la conformació d'una dinàmica i lluita de classes específica, en la lluita per uns drets ciutadans, de l'existència d'una llengua pròpia, d'un territori; però especialment per la forma com s'ha donat la revolució burgesa a Espanya i la construcció de l'Estat capitalista espanyol.

La nacionalitat posseeix ja alguns trets característics que li eren necessaris a la nació. La nacionalitat és ja una comunitat humana formada històricament amb llengua i territori comuns, però la base econòmica és encara molt feble.

El caràcter dels lligams econòmics i socials en la nacionalitat anterior no està el suficientment desenvolupat per assegurar l'estabilitat d'aquesta comunitat. És l'època en què ciutats i territoris, amb la seva gent, passen d'un rei o senyor a un altre per herència, dot, compra, donació, conquesta...

La nacionalitat no esdevé sempre necessàriament una nació. Les nacionalitats es poden descomposar en diverses nacions o quedar absorbides i formar part d'una altra nació en construcció.

21. Hem dit que ha estat fonamental en la constitució de Catalunya com a nació la forma en què s'ha realitzat el pas del feudalisme al ca-

pitalisme, així com el tipus d'Estat capitalista que s'ha constituït a Espanya.

La revolució burgesa a Espanya es dona amb el domini de l'oligarquia terratinent i financera, situant les burgesies en situació subordinada. La confrontació de dues formes d'entendre els processos condueix a processos d'industrialització i acumulació desiguals. Es construeix un Estat centralitzat i unitarista amb el predomini d'una de les nacions sobre altres sense mitjançar processos de fusió.

En aquest procés, al qual hi contribueixen altres elements que hem assenyalat anteriorment, es consolida la conformació de la nació catalana.

22. És en aquest procés de consolidació del capitalisme a Espanya, amb les seves característiques concretes, on es van conformant les classes socials específiques a Catalunya, la seva formació social, que en cada moment històric tindran les seves característiques pròpies.

23. El procés de lluita entre les classes dominants per la caracterització capitalista d'Espanya i en especial del seu Estat, mobilitza els ciutadans catalans segons la seva situació diferenciada, donant cada cop més cohesió a la formació social catalana, cohesió suficient per a la decisiva formació de la nació catalana.

La Catalunya moderna s'ha forjat, doncs, sobre el suport d'uns elements històrics que la configuren com a nació (llengua, espai econòmic específic, psicologia col·lectiva, passat històric, políticament diferenciat, base territorial, etc. Però allò que li ha donat una configuració moderna, allò que ha donat a aquests elements la cohesió actual, ha estat el joc recíproc de dos elements.

Primerament, la topada de les diferents classes socials catalanes amb l'Estat centralista i burocràtic, topada que no ha afectat igualment

a totes les classes socials catalanes. Només cal recordar- com hem dit abans- que un sector important de la burgesia catalana ha tendit sempre al compromís amb aquesta oligarquia i ha acabat integrant-s'hi, traient els interesos nacionals de Catalunya en moments tan decisius com el 1917, el 1932 i el 1936.

Segonament, la lluita de classes a l'interior de Catalunya, la qual s'ha expressat històricament com una lluita per l'hegemonia política i ideològica i ha donat lloc a l'aparició de corrents diversos dins el moviment nacional català, és a dir, diversos catalanismes.

És cert que la gran burgesia catalana, a partir de finals del segle XIX, va formular per primera vegada –a través de la Lliga Regionalista de Prat de la Ribera- un programa polític basat en la singularitat política, cultural i econòmica de la societat catalana, que feia d'aquesta burgesia la classe capdavantera del moviment nacional català. Però si la Lliga va poder reunir una gran força és precisament perquè el catalanisme no era patrimoni exclusiu de la burgesia, sinó un sentiment molt generalitzat en totes les classes i capes socials.

El catalanisme polític s'ha caracteritzat en cada moment segons la situació històrica i la fracció de classe que dirigeix el procés. És a dir, la lluita de classes propicia diferents concepcions del catalanisme polític.

És en aquesta etapa que es conforma una classe obrera important com a element de pressió constant per a la burgesia, intervenint també en els processos amb posicions diverses segons el moment històric.

24. Hem vist com la formació social de Catalunya ha estat dirigit per la gran burgesia, per la mitjana i petita burgesia. Han demostrat ser forces incapaces per a conduir a la plena realització de la seva emancipació i molt lluny de la realització de les transformacions socioeconòmiques necessàries per a un avenç civilit-

zatori.

La classe obrera, en aquest llarg procés històric, ha estat debatent-se entre la comprensió i incomprensió de l'essència del fet nacional. Aquesta situació la va fer anar en alguns moments a remolc del domini de les altres classes en relació a aquesta qüestió. La importància de la classe obrera en el període franquista la col·loca capdavantera, la mobilització contra l'explotació estretament lligada a la lluita per la democràcia i els drets nacionals.

25. El franquisme, com a producte de la coalició de l'oligarquia financera, l'aristocràcia terratinent i algunes fraccions de la gran burgesia basca i catalana serveix per assegurar un període d'acumulació front al creixent moviment obrer i democràtic, en el marc d'un Estat feixista.

El mòbil va ser assegurar als monòpolis l'obtenció del màxim benefici explotant la classe obrera, als pagesos i les capes mitjanes. Per a això li va ser necessària la creació d'un enorme aparell burocràtic per regular la vida econòmica i social mantenint una gran màquina militar i repressiva; amb expressió d'un Estat ultracentralista i burocràtic que es va traduir en l'abolició de les llibertats fonamentals, incloses les llibertats nacionals dels pobles gallec, basc i català; fins a l'extrem de la prohibició de la utilització de les llengües respectives i crear un enfrontament entre les diverses realitats espanyoles en forma de domini d'una nació en relació a altres.

En aquest període es dona la circumstància històrica d'un desenvolupament de les forces productives sense precedents amb amplis processos d'industrialització d'Espanya en el seu conjunt. Es produeix a Catalunya un desenvolupament diferencial.

L'emigració important dels anys 60 en el marc del franquisme no dilueix el fet nacional sinó que li dona un nou impuls

com a element fonamental de la democratització.

26. Va ser important l'aportació del PSUC i altres forces d'esquerres, que per primera vegada possibilita que la classe obrera no situï la qüestió entre "el català" i "el castellà" sinó entre "**democràcia**" i "**reacció**". Com important va ser l'aportació per al catalanisme polític de progrés dels criteris i continguts que el PSUC en el seu moment va definir del catalanisme popular: **és català el qui viu i treballa a Catalunya**. Aquest encertat plantejament va permetre la mobilització de la classe obrera en aquest període i va constituir el nucli de l'articulació del sindicat nacional i de classe, que seria la CONC.

27. El fet nacional català és una realitat, no és un problema.

El problema és com adaptem l'Estat espanyol a les realitats i avancem en la seva democratització per una banda i, per l'altra, com se substitueix l'hegemonia del nacionalisme burgès per l'hegemonia de les esquerres en la direcció de la política de procés de construcció nacional. El problema és el lloc de Catalunya i Espanya a Europa i una altra construcció plenament democràtica.

L'Estat espanyol a aquestes alçades del procés històric i des d'una posició democràtica ha d'adaptar-se a la realitat plurinacional que s'ha afermat en aquest procés. Fer-ho amb urgència si es vol abordar en bones condicions una altra construcció d'Europa.

Comença a ser necessària la comprensió d'Espanya com a comunitat de nacions.

És urgent plantejar des d'una posició democràtica el desenvolupament democràtic d'una altra construcció d'Europa i que aquesta contempli les realitats nacionals en la seva vertebració.

La construcció nacional de Catalunya, amb l'hegemonia del nacionalisme burgès, conté contradiccions

insolubles i negatives per als ciutadans de Catalunya. Avui cal abordar la construcció nacional de Catalunya des de la posició de progrés i tenint en compte el donar solució a les realitats concretes en el terreny social, econòmic i polític, en exercici del dret a la vida i la democràcia.

En aquest sentit cal un projecte nacional i de classe amb un programa d'esquerres que sigui expressió política del Front d'Esquerres. Així mateix és imprescindible la mobilització i organització unitària dels treballadors i treballadores, i un Partit Comunista, de classe i nacional, que sigui útil per donar vertebració i impuls. La unitat dels comunistes és necessària per a un Partit Comunista a l'alçada d'aquests reptes.

FET NACIONAL. SEGONA PART

"L'hegemonia del nacionalisme burgès ha col·locat Catalunya sota els efectes més negatius del neoliberalisme".

28. i al franquisme es van produir canvis en relació a les estructures econòmiques i socials, a la primera transició podem afirmar que s'ha produït canvis de llarg abast en les estructures de producció i reproducció, de manera que som davant d'un escenari totalment nou a Catalunya, també a Espanya i a nivell internacional. Un escenari nou per a la construcció nacional de Catalunya.

29. A aquest període li correspon una acceleració definitiva en la internacionalització i mundialització dels processos productius; avenç del pensament únic; la supremacia del lliure mercat front la regulació del mercat; la desregulació del capital i del mercat de treball; l'abandonament del públic per la supremacia del privat; la competència substituïda per la competitivitat; període de retrocés de les conquestes socials de 200 anys de lluita del moviment obrer; concentra-

ció financera en pocs i extensió de la misèria i la pobresa; d'avenços tecnològics i científics i al mateix temps contradictòriament d'extensió de les malalties.

S'observa més clarament la manca d'interès per aturar el col·lapse ecològic. Període de retrocés de la democràcia on les multinacionals són els veritables Estats els que intervenen per damunt dels Estats; període d'hegemonia del neoliberalisme.

Al mateix temps, malgrat la crisi, s'obre un procés de recomposició i recuperació per a les forces comunistes al planeta.

El sistema és incapaç de resoldre les seves pròpies contradiccions.

30. Hem vist com la reestructuració econòmica i social d'Espanya ve condicionada pel tipus de procés de construcció de la **Unió Europea**, que es realitza sota el paraigua de polítiques neoliberals.

Espanya s'ha desindustrialitzat, i el que resta s'ha concentrat en zones molt específiques. No s'han assumit nous fronts de producció. Les multinacionals han comprat per mantenir el mercat i desmantellar la producció. Les polítiques econòmiques i socials s'han dirigit més a reordenar els grans paràmetres de l'economia a costa de desregular el treball, amb nous marcs de relació laboral i retrocessos en les conquestes socials; l'exteriorització dels serveis d'empresa amb treball precaritzat, al mateix temps que han augmentat els accidents laborals.

Actualment, la Unió Europea harmonitza totes les polítiques sectorials de caràcter econòmic i social.

S'han cedit altes cotes de sobirania i competències. Culinada la unió monetària, s'inicia el debat sobre la unió política. Aquesta qüestió estarà a debat durant els propers anys. Partim d'un dèficit democràtic a les institucions actuals i en la forma d'entendre la Unió Europea.

31. Davant d'aquesta situació, alguns sectors d'esquerres plantegen

que el fet nacional ha deixat d'existir o no té raó de ser. Alguns plantegen que es Espanya qui està cridada a jugar el paper com a única negociadora del procés europeu. Altres plantegen que la internacionalització difumina el fet nacional. Altres plantegen que durant el franquisme tenia raó de ser i que ara en democràcia ja no té raó de ser.

Precisament en el període de la mundialització de la producció i reproducció, **el fet nacional s'enforteix com a contrapunt per a la defensa del dret a la vida i l'aprofundiment democràtic. Com s'enforteix la necessitat d'una millor vertebració de la classe obrera.**

El fet nacional té un nou escenari si tenim en compte els canvis substancials realitzats a les estructures econòmiques i socials de Catalunya en aquest darrer període.

La construcció nacional ha de realitzar-se amb nous paràmetres si tenim en compte que en aquesta primera transició es van homogeneïtzant estructures econòmiques i socials a Espanya; si tenim en compte la major relació d'aquestes amb el procés europeu; si tenim en compte els canvis en el bloc dominant entre oligarquia i burgesia obligats per abordar els processos de la Unió Europea; si observem el grau d'implicació internacional de la burgesia catalana; si observem els canvis de caracterització de la classe obrera i les seves noves necessitats; si tenim en compte el paper de Catalunya en el procés europeu i mediterrani; si tenim en compte l'amplitud i característiques del bloc social actual, fruit dels canvis d'estructura econòmica i social; tot això en el procés d'internacionalització anteriorment expressat.

En aquest escenari, la construcció nacional de Catalunya sota l'hegemonia del nacionalisme burgès té les seves limitacions i contradiccions que no afavoreixen a la majoria de ciutadans de Catalunya. Per això

és important plantejar-nos la construcció nacional entorn a la classe obrera.

32. Al franquisme, la burgesia catalana per una banda i el PSUC per una altra van mantenir dues concepcions diferents sobre el fet nacional. El PSUC, junt amb altres forces d'esquerra, va jugar un paper important com a vertebrador del fet nacional front al franquisme, situant-lo en el terreny que li correspon: la democràcia i la lluita contra la explotació. El fet nacional és una qüestió de democràcia.

A la primera transició, la crisi de les esquerres en relació a la seva incapacitat de situar-se front als canvis produïts, les situen a la defensiva i, en especial, en relació al fet nacional. Es produeix un estancament de les esquerres en la seva capacitat de prendre la iniciativa sobre el fet nacional.

En aquesta situació, el nacionalisme burgès a Catalunya així com el nacionalisme espanyol guanyen terreny i se situen a l'ofensiva sota el paraigua del neoliberalisme.

Aquest estancament de l'esquerra, junt amb canvi en les relacions laborals, l'augment de l'atur, la precarietat i el retrocés de les conquestes socials col·loquen una part de treballadors en situació de desconcert en relació a la necessitat de la construcció nacional de Catalunya i les seves característiques.

33. A Catalunya, la dificultat de les esquerres en comprendre els canvis i en caracteritzar el fet nacional, en alguns casos negant la seva existència, possibilita que el nacionalisme burgès hegemonitzi el fet nacional.

Això ha creat la confusió en alguns sectors de treballadors fins a l'extrem d'identificar el fet nacional amb la burgesia, inclús en alguns casos Catalunya amb aquesta burgesia.

Al llarg de la història, igual com s'ha desenvolupat lluita de classes a Catalunya i a Espanya, s'han desen-

volupat dues posicions del catalanisme polític en relació a Catalunya i Espanya: una que podríem anomenar el catalanisme historicista, nostàlgic, sentimentalista, identitari, amb excursions sovint a l'etnicisme, que es recolza en els valors conservadors del capitalisme, és a dir, el nacionalisme burgès. Una altra, el catalanisme progressista i popular que s'ha recolzat en realitats socials i econòmiques, basada en l'aprofundiment democràtic i en la concepció de ciutadania: és català el que viu i treballa a Catalunya. Aquesta darra és molt plural perquè les esquerres a Catalunya són plurals.

El catalanisme progressista i popular no es distingeix per la seva actitud nacionalista, tot i que en participin els nacionalistes d'esquerres, sinó per identificar un projecte nacional de caràcter progressista que sigui capaç de realitzar Catalunya en termes de reivindicació social, política i econòmica concreta i real.

La incapacitat de les esquerres possibilita l'avenç del nacionalisme burgès.

34. En aquesta primera transició, una part important de l'empresariat català va vendre les seves empreses a les multinacionals per tal que aquestes desmantellessin i es quedessin amb la part comercial, és a dir, el mercat. El flux econòmic producte d'aquesta operació passa a formar part del capital financer, especulatiu o rendista segons el cas. A Catalunya, l'entrada de capital estranger ha estat considerable. Les grans empreses catalanes han quedat reduïdes a un cercle molt petit de famílies, algunes d'elles de darrera hora. El sector financer queda reduït al Banc de Sabadell. La Caixa, apareix amb força com un instrument que utilitza la burgesia per poder amb l'estalvi popular participar en el repartiment dels béns públics privatitzats a nivell espanyol i internacional. Pels processos d'exteriorització dels serveis industrials i tecnològics

de les empreses més grans entre altres qüestions, la petita i mitjana empresa ha crescut en molt d'una forma espectacular. Aquesta té una mitjana de 17 treballadors per unitat. La forma de relació laboral com el treballador autònom s'ha desenvolupat també d'una forma espectacular. El predominant, junt amb les multinacionals que operen a Catalunya, és la petita i mitjana empresa. Gran part d'elles d'una forma o una altra orientades a l'activitat europea.

S'han modificat els sectors fonamentals: del tèxtil i metall s'ha passat a la química, metall, electrònica, construcció, hostalera, serveis i alimentació, i poca agricultura. Contradictòriament, amb poca inversió d'I+D.

Per primer cop apareix una implantació territorial bastant homogènia de la indústria i els serveis a Catalunya, que opera com a vertebrador del concepte Catalunya Ciutat, que té conseqüències en l'ampliació per al bloc social, ampliant-lo al llarg del territori i més sectors de la societat.

En aquest procés s'ha expressat una gran mobilitat de les classes burgeses, amb una total integració d'implicació internacional dins de les seves possibilitats. La construcció de la unitat europea implica un replantejament de tal manera que obliga a plantejar-se la relació de l'Estat espanyol i el nou Estat europeu i la nova divisió social del territori europeu junt amb altres qüestions. La qual cosa obliga a replantejar-se les relacions entre oligarquia i burgesia en el bloc dominant actual buscant objectius unitaris en relació a la construcció de la Unió Europea i donar solució a problemes antics que té aquesta comunitat de nacions que és Espanya. Exemple d'això són les col·laboracions en governs centrals que no hem d'entendre com a conjunturals, propiciat per la democràcia cristiana.

35. L'ampliació en quantitat i qualitat de l'empresa mitjana i petita,

és un element fonamental de l'estructura econòmica de Catalunya. Aquests canvis, junt amb els canvis esdevinguts entre els treballadors, professionals, autònoms i del camp han ampliat el bloc social hegemunitzat per la burgesia.

36. Les polítiques econòmiques i socials, la crisi del fordisme, els canvis de l'estructura econòmica, els processos d'urbanització, el canvi de relacions laborals, els processos d'internacionalització han produït un canvi en la caracterització i necessitats de la classe obrera de caràcter molt contradictori. Al mateix temps propicia l'ampliació del bloc social per una part de treballadors autònoms i tècnics.

Han augmentat els treballadors tècnics en relació als manuals. Els treballadors del saber passen a jugar un paper central a la classe obrera, amb el que això comporta en relació a la dinàmica del bloc social. S'han invertit les proporcions que fins fa quinze anys es remenaven. S'expressa una fracturació entre autònoms, fixos i precaris o a temps parcial. El sector fonamental és el dels serveis. Es va institucionalitzar la mobilitat i la precarietat. Per altra banda, ha augmentat el sector que té accés al control del saber. Noves mentalitats i necessitats s'han desenvolupat.

L'envelliment de la població junt amb les polítiques econòmiques i socials malgrat l'amplitud de les jubilacions i fonamentalment per les polítiques socioeconòmiques de tipus neoliberal, dificulten l'accés al treball d'una part important de joves que accedeixen a la seva primera feina als 30 anys. Precarització i atur estructural col·loquen la joventut en situació de marginació. Contradictòriament, els joves tenen una relació més gran amb Europa, especialment els universitaris que participen en el mercat com a treballadors tècnics.

Es consolida la dualització del mercat laboral.

Es consolida la pobresa, no única-

ment en relació a les famílies que perceben menys del sou mínim. Actualment augmenta la proporció dels que no tenen ingressos.

La tendència, mentre sigui hegemònica una política neoliberal, és la consolidació de la societat dels 2/3.

La dona, que si bé és cert ha augmentat la seva presència en els darrers períodes, especialment en aquest segment de treballadores del saber, veu frenades les seves possibilitats a causa de la potenciació del paper tradicional que ha jugat la família a Catalunya com a estructurant de necessitats, del bloc històric i inclús com a reequilibri en la precarització i la pobresa, és a dir, una visió conservadora de la família, de la societat i dels ciutadans.

Això comporta, en un marc contradictori, noves necessitats, comportament i caracterització de la classe obrera molt desarticulada.

37. La pagesia ha millorat la seva capacitat productiva amb majors bases estructurals i de serveis però amb fortes contradiccions amb el tipus de construcció de la Unió Europea. En especial, el tractament econòmic que la Unió Europea realitza de l'agricultura espanyola és completament negatiu.

38. Catalunya està destinada a rebre en trànsit a Europa Central milions de nordafricans en aquests propers deu anys. Això plantejarà problemàtica de mercat de treball, de plurilingüisme i multiculturalitat, d'integració, i serà expressió un cop més d'una de les característiques històriques de Catalunya com d'entrecreuament d'ètnies, de mestissatge i integració.

39. En aquest procés apareix el fenomen del consum dels serveis públics com a un dels vertebradors d'aquesta societat dels dos terços. La qualitat de vida pren més importància que problemàtiques del treball anteriorment valorades com

a objectius. En l'esquema de valors canvia i, per exemple, el treball passa a ser element instrumental per a un objectiu que és la vida digna.

40. El bloc social apareix amb tota l'amplitud de mitjana i petita empresa, treballador tècnic, agricultor, autònom, etc., que va vertebrant consciència de necessitats col·lectives front la internacionalització, front la forma en què es fan les coses a Espanya i front a la forma actual de construcció de la Unitat Europea; que objectivament té problemes amb la política econòmica i social de tipus neoliberal de la burgesia; que reclama la necessitat d'un catalanisme de ciutadania basat en les realitats socials i econòmiques i no sentimentalismes i nostàlgies; que té dificultats en acceptar la situació de pobresa, tot i que ha assimilat la institucionalització de la precarització i la mobilitat, que li preocupa la qualitat de vida, és a dir, el dret a la vida.

41. Catalunya manté una renda elevada en relació a la comunitat de nacions que és Espanya, però per baixa en relació a la mitjana comunitària. Contradictòriament es pretén que sigui un dels quatre motors, a causa de la seva situació i amplitud de la formació social; ben situada entre els pobles d'Europa i amb molta mobilitat social. Per les relacions històriques desenvolupades amb Espanya i amb l'actual construcció de la Unió Europea, la problemàtica del dèficit fiscal és un element fonamental per entendre les possibilitats de desenvolupament i creixement a Catalunya.

L'actual forma de finançament i model fiscal són regressius.

42. La política neoliberal de la burgesia catalana ha possibilitat aquesta situació de relacions laborals amb predomini de la precarització i l'atur entre joves i dones.

Està possibilitant, més enllà dels

serveis industrials, una entrada de les multinacionals en els serveis públics, una privatització d'aquests serveis públics, allunyant-los del paper social que han de realitzar; sense control popular, al mateix temps són els petits consumidors els qui garanteixen i paguen el servei als grans consumidors.

S'orienta la seguretat social més cap a una concepció assistencial, amb el suport vertebrador de la intervenció privada, més que com el dret a la salut. S'aprofundeix en la sanitat privada en detriment de la qualitat, però especialment en detriment de la preventiva.

Al sector de l'ensenyament, lentament, s'ha orientat la majoria dels recursos públics cap a l'ensenyament privat. Es va desmantellant l'ensenyament de qualitat a la pública. Actualment inclús no únicament està baixant la qualitat, sinó que estan apareixent en la pública escoles de 1a. i de 2a. en un mateix barri. L'escola fa més una funció d'assistència social que de transmissió de coneixements.

Per fenòmens diversos, s'ha disparat la construcció de l'habitatge, així com els seus preus. Cada cop és més difícil l'accés a l'habitatge per a un terç d'aquesta societat.

43. El gran interès pel nou en el camp del coneixement i la producció que se suscita entre els joves universitaris, possibilita que aquests realitzin projectes, sense suport institucional, amb moltes dificultats i amb precarietat de mitjans, mentre que a altres llocs d'Europa reben suport econòmic d'inversió a compte de l'I+D. Aquí no. Catalunya té energies i capacitats desaprofitades.

44. En el terreny polític institucional segueix pendent, i amb major urgència pel procés de construcció de la Unió Europea, la resolució del caràcter plurinacional de l'Estat espanyol que la Constitució espanyola de la transició va deixar en un Estat

de les autonomies de caràcter neo-centralista. S'obre un període de debat sobre la construcció política de la unitat europea de llarg abast per als ciutadans catalans.

Més enllà de les deficiències en el desenvolupament legislatiu i de la tendència a la supremacia de la democràcia formal front a la participativa, un dels perjudicats d'aquests darrers anys han estat els ajuntaments, és a dir, el poder local. A aquests se'ls ha obligat a intervenir en sectors sense competències, ni recursos ni poder. L'ajuntament com a element fonamental de la subsidiarietat requereix d'un reconeixement. En aquest sentit, la política del nacionalisme burgès ha estat la de convertir la Generalitat en un gran ajuntament, dificultant el desenvolupament municipal tan fonamental per a la democràcia.

45. Les polítiques del nacionalisme burgès i el nacionalisme espanyol estan conduint a l'enfrontament innecessari entre les nacions d'aquesta comunitat que és Espanya, i s'expressen en forma d'anticatalanisme. Espanya ha d'entendre el fet nacional català i Catalunya comprometre's més amb Espanya des de la plurinacionalitat de l'Estat espanyol.

No és positiu el desconeixement dels ciutadans de Catalunya en relació al desenvolupament de l'anomenada regió mediterrània d'Europa com a element d'interès per a la construcció europea.

L'actual construcció europea és viscuda per un nucli molt reduït de persones que pertanyen al camp de les institucions. La majoria dels ciutadans no participen en les decisions que es prenen a les instàncies europees.

El neoliberalisme ha mostrat no tenir política solidària amb els altres pobles del món i ha mostrat la seva incapacitat per a intervenir en l'àrea de la mar Mediterrània.

46. En aquestes condicions s'ha desenvolupat l'hegemonia del na-

cionalisme burgès en relació al conjunt de la nació catalana. Però aquesta hegemonia té contradiccions amb les necessitats, els valors i les exigències al dret a la vida que reclama el bloc social per a la seva realització d'una forma civilitzadora. Això requereix plantejar seriosament unes altres bases per a la realització nacional de Catalunya.

FET NACIONAL. TERCERA PART

“Donar una solució democràtica a l'Estat espanyol, en la direcció de l'Estat plurinacional, i a la construcció de l'Estat europeu, exercir el dret a la vida i a la ciutadania, i aprofundir en la democràcia econòmica social i política, són elements fonamentals per a la construcció nacional de Catalunya des d'una òptica de progrés pel període que s'inicia.”

47. Catalunya és una nació. Hem vist que, fruit de l'existència de classes hi ha diferents formes d'entendre la realització nacional de Catalunya. Avui, la predominant és la del nacionalisme burgès, el desenvolupament del qual hem conegut aquests darrers anys.

Els comunistes caracteritzem la realització nacional de Catalunya des d'un punt de vista **democràtic, humà i civilitzatori**.

Els comunistes proposem un Front d'Esquerres, que entronqui amb el catalanisme popular basat en l'orientació del desenvolupament econòmic i les polítiques econòmiques al servei de l'ésser humà; en què la decisió i la gestió del cicle productiu sigui democràtica; en garantir i desenvolupar els drets nacionals; en garantir l'accés al saber; en l'autogovern i desenvolupament democràtic de l'Estat de la Unió europea sobre la base de la subsidiarietat; en la solidaritat amb els altres pobles.

48. Front la societat dels 2/3, necessitem urgentment orientar el

desenvolupament econòmic i les polítiques econòmiques al servei de l'ésser humà eliminant la dualització de la societat.

És important discutir democràticament el què, com i quan es produeix en el marc d'un desenvolupament sostingut i en relació positiva amb la natura. L'origen de les necessitats està en les persones i en el seu desenvolupament personal, cultural i social.

Les qüestions de gènere han d'estar presents de forma transversal en tots els moments de la formació, execució i valoració de les polítiques públiques.

El treball és un dret de tothom, com un dret individual, no familiar.

El repartiment del treball pot possibilitar que es treballi menys i que treballin més, qüestió que conformarà un nou tipus de societat.

El desenvolupament del públic i l'economia social sobre el privat possibilita un millor repartiment del treball.

El consum, sobretot d'aquells productes i serveis obligats que són essencials per a condicions de vida mínimament dignes, ha de desenvolupar-se amb la participació democràtica en la decisió, promoció i control fent que els preus siguin directament proporcionals al consum sense quotes d'"enganxada" ni "impostos abusius".

Cada cop és més necessària la intervenció pública que elimini les tendències especulatives d'alguns sectors de l'economia.

Una intervenció decidida en l'equilibri ecoterritorial de Catalunya permetrà l'ús del territori pensant en el futur i en costos de futur.

La competitivitat ha de ser substituïda per la competència basada en més tecnologia i saber. La formació real i constant és un element decisiu per a una reorientació econòmica.

Comprendre que el subsidi d'atur en forma de treball social amb les mateixes condicions salarials del sector implica reordenar el públic i

reordenar el sistema econòmic, així com les polítiques avui orientades a institucionalitzar la precarietat i l'atur encobert.

L'elaboració d'un codi democràtic per a l'economia i la indústria permetrà passar de la fase salvatge a una fase de la raó.

49. La divisió social del territori i del treball imposat en l'actual procés de construcció europea tendeix a l'especialització i als desequilibris territorials amb les conseqüents conseqüències socials. És just anar a una distribució àmplia i equilibrada dels processos de producció i reproducció, en el territori.

50. L'harmonització de les polítiques sectorials de la comunitat econòmica hauria d'estar subjecta al principi de la subsidiarietat de les diferents regions i nacions que componen la Unió Europea.

51. És important obrir línies de suport i foment d'experiències d'autoorganització en la resolució de les necessitats, així com en experiències de la producció i consum.

Permetrà aprofitar una quantitat d'energies avui desaprofitades.

52. És important avançar en una societat en què el màxim nombre de ciutadans participi del saber. Aquest nou motor de la centralitat del treball implica major inversió pública i privada en I+D, canvis importants a la universitat i l'escola pública, així com una formació permanent seriosa i real i no com a guarderia d'aturats.

53. El dèficit fiscal actual relacionat amb Espanya i Europa ha de solucionar-se d'una forma justa, democràtica i solidària tant per a Catalunya com per a la resta de comunitats. En aquest sentit ens sembla que el concert ha de ser el criteri a emprar. Avui, la desproporció que hi ha entre comunitats d'Espanya

sota un sistema injust de recollida i repartiment fiscal, amaga el dèficit d'aportació de l'oligarquia i les multinacionals.

En quan a la política fiscal, seria útil abordar aquest problema des d'una doble perspectiva. Per una banda, la solidaritat i la suficiència financera; per un altre, com davant a la crisi fiscal de l'Estat, i les creixents dificultats des dels actuals estats per controlar una part important del capital, el vinculat a les transnacionals i sobre tot al capital financer i especulatiu, es desenvolupa una línia d'actuació concreta i urgent que intrueixi mecanismes de regulació del capital en àmbits europeus i/o mundials (tasa Tobin) que possibiliti majors impostos directes sobre el capital i generi recursos suficients per impulsar polítiques veritablement solidàries que permetin polítiques a mig i llarg plaç de redistribució de la riquesa i de reequilibris socials i territorials. Sinó a curt plaç ens estarem barallant per les misèries que provoquen el conjunt de polítiques neoliberals i el capital aprofitarà les diferències nacionals per enfrontar els pobles, incrementar les taxes d'explotació, provocant creixents desigualtats socials i territorials.

Per això, entre altres coses i des de l'interès dels treballadors, hauria de resoldre's definitivament el model de finançament de Catalunya: l'exercici de la transparència als comptes de l'Estat i la reforma fiscal des d'una posició progressiva són bàsics.

54. En el marc dels canvis i de la crisi dels models de relació social, avui **el dret a la vida** és element central per a configurar un altre tipus de societat.

És just i necessari que els agents socials negociïn tot el cicle productiu a efectes de fer-lo més humà i repartir la feina. Per això és necessari aprofundir en la crisi del taylorisme i plantejar nous enfocaments de l'organització del treball i la democràcia en l'empresa, el treball fet a la me-

sura de les persones i les empreses a la mesura dels treballadors; recuperar el saber en mans dels treballadors; desenvolupar tant el treball del saber com el treballador del saber; per això és un nou tipus de formació permanent; revaloritzar el treball professional com a element transformador.

La participació democràtica dels treballadors a l'empresa vol dir debatre les característiques de l'empresa actual i proposar els canvis corresponents.

Es correspon tenir una alternativa per a cada sector per part dels agents socials en coordinació amb una visió global.

La coordinació dels agents socials de diversos tipus en relació a la política del territori, serveis i drets nacionals és important.

És necessari comprendre que entrem en una fase en què les reivindicacions s'hauran de plantejar des de l'exigència de la participació activa, amb propostes i compromisos.

La democràcia entesa com a constructor actiu i alternatiu de cada àmbit exigirà comprendre bé les noves necessitats i canvis importants i constants de mentalitat.

Són elements fonamentals per al futur uns subjectes socials forts i capaços mitjançant el coneixement i la participació activa en els processos globals.

55. El dret al treball en una societat de plena ocupació; subratllar el dret al treball de la dona; el repartiment del treball per treballar menys i que treballin més sense retalls de sou, obliga a un replantejament del model de relacions actuals i específicament un marc de relacions laborals per a Catalunya. No és un problema únicament de forma de contractació o regulació del treball, sinó de saber administrar la flexibilitat que comporta la nova situació, de saber reflexionar sobre els temps de treball i les condicions de treball.

La població de Catalunya té una

taxa d'envelliment important, a més de les jubilacions anticipades, la nostra societat no es planteja aquest fet d'una forma planificada. Hi ha pocs recursos i prestacions socials dirigides a les necessitats d'aquest sector, creant-se problemes socials greus per a les persones grans i per a les famílies: una construcció nacional de Catalunya progressista ha d'abordar aquesta qüestió des de la perspectiva pública i no des de la família.

56. El dret a la vida vol dir reunir les mínimes condicions en matèria d'alimentació, sanitat, ensenyament públic, habitatge, no entendre-ho assistencialment sinó com l'exercici d'uns drets individuals i col·lectius, com a drets nacionals.

Per a nosaltres els drets nacionals no tan sols són els drets que tenen a veure amb les relacions entre les nacions sinó aquells que es desprenen com el dret a la vida, és a dir, els drets socials i cívics siguin individuals o de col·lectius.

Per a nosaltres no hi haurà plena construcció nacional si no s'assegura i desenvolupa l'exercici dels drets nacionals així entesos.

La lluita per la desaparició de la pobresa ha de ser responsabilitat pública i col·lectiva i mai d'organitzacions assistencials i benèfiques, una societat que accepti com a natural la pobresa no és lliure ni justa.

Defensem una salut pública que tingui en compte la promoció de la salut, prevenció de la malaltia, prevenció dels accidents laborals, cura i rehabilitació del malalt i la població. Reorganitzar la seguretat social, i això només és possible reorganitzant eficaçment la intervenció pública.

La situació de l'escola pública està al límit, els recursos han d'orientar-se a enfortir la qualitat de la pública, cal obrir un debat sobre la reforma i replantejar el camí iniciat

És urgent la intervenció pública en el sòl i la gestió pública, ja sigui en cooperatives, empreses municipals,

etc., que permeti crear el banc d'habitatges necessaris per a les noves generacions.

57. L'objectiu dels comunistes és que el conjunt de la població aconsegueixi la plena competència lingüística amb les dues llengües oficials i l'objectiu democràtic és que ningú no hagi de canviar de llengua per tal de ser atès i entès en qualsevol àmbit social i institucional. En aquest sentit entendrem la normalització i immersió lingüística tan necessària per a la llengua catalana.

Al mateix temps, hem d'entendre que la situació a Catalunya és plurilingüe. Per una banda, la nostra relació històrica amb Espanya obliga a conèixer el castellà, per una altra, la nostra participació en la Unió Europea ens obliga a conèixer aquelles llengües que són fonamentals en l'àmbit europeu si no volem quedar al marge del nou mercat de treball.

L'objectiu dels comunistes és treballar per la convivència lingüística i cultural basada en el respecte dels drets individuals i nacionals, així com per la promoció d'actituds d'obertura i de solidaritat, i pel rebutg de les actituds extremes.

L'accés al ple domini de la llengua catalana i la possibilitat efectiva del seu ús en tots els àmbits de la vida social és un dret de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya. Malgrat els avenços que s'hi han fet, els efectes negatius dels anys d'opressió encara no s'han superat plenament. Una de les mesures que s'han mostrat més eficaces fins ara ha estat la de promoure l'ús del català en l'ensenyament, inclosos els programes d'immersió lingüística. Cal continuar-hi treballant i cal també una atenció més gran en aquest sentit a la població adulta.

Els impediments reals a la utilització del català en certes esferes de la vida pública constitueixen un greuge per la vida democràtica i un incompliment de la legalitat vigent, que cal solucionar. Els impediments

en altres àmbits subjectes a les lleis del mercat, deixen inerte una llengua en situació encara d'inferioritat, que demanaran per força mesures proteccionistes, les quals caldrà pactar i controlar al si del Parlament de Catalunya.

La llengua catalana, com qualsevol altra, és un mitjà de comunicació i un instrument que ha configurat i expressa una cultura (interclassista, però també de la classe treballadora i les classes populars) al llarg del temps. És un valor que hem de poder i saber oferir a tothom per compartir-lo, però ens pertoca alhora la responsabilitat de vetllar per la seva "salut", ara, i convertir-la en una aposta per a les generacions futures.

L'accés al ple domini de la llengua castellana i les garanties dels seus ús social efectiu és també un dret cultural del conjunt dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya. Ara com ara, això sembla garantit, ja que es parteix d'una situació prèvia amb bases molt consolidades.

El fet que anem cap a un món interrelacionat, però, demanarà cada vegada més dels ciutadans del nostre país una capacitat multilingüística que les faciliti la relació directa.

58. Hem de crear les condicions per a la integració de la forta emigració, tant les econòmiques, com les socials i culturals.

A Catalunya conviuen moltes experiències, propostes i tradicions culturals: és positiu comprendre la multiculturalitat i el mestissatge que ens pot permetre situar-nos en actitud internacionalista dins de l'específic i situar-nos lluny del provincialisme o localisme.

59. És important aprofundir en la democràcia participativa i en criteris de subsidiarietat si volem realment ser progressistes i no espectadors del que les minories dirigents fan i decideixen.

En aquest procés hem de resoldre

definitivament la comprensió que Espanya és una comunitat de nacions que han de conviure en cooperació i solidaritat.

Nosaltres, des dels nostres objectius de República Federal, pensem que actualment cal adequar l'Estat actual neocentralista a les realitats, tot i que a la fracció oligàrquica no li agradi. És per això necessari plantejar la necessitat d'un Estat plurinacional a Espanya. És una qüestió entre democràcia i reacció.

Un dels resultats de la transició política hegemnitzada per les classes dominants va ser la Constitució Espanyola del 1978. En ella, com a conseqüència, es va consagrar un model d'Estat neocentralista anomenat Estat de les Autonomies, que no respon a la realitat plurinacional, pluricultural i plurilingüística de l'Estat espanyol, que no reconeix el dret democràtic a l'autodeterminació i on l'autonomia és un poder limitat, delegat i tutelat per les lleis de l'Estat.

L'actual Constitució Espanyola, pel que fa al marc polític i model d'Estat, no és democràtica i no té relació amb la realitat plurinacional de l'Estat.

Veiem alguns exemples. Al Títol Preliminar s'afirma que "la Constitució es fonamenta en la indissoluble unitat de la Nació espanyola, patria comú i indivisible de tots el espanyols (art.2)", no reconeixent la plurinacionalitat de l'Estat, el dret a l'autodeterminació, ni la voluntarietat de les parts, i nega la possibilitat d'optar a altres formes de relació entre les comunitats integrants. I per si no quedés clar: "Les Forces Armades (...) tenen com a missió garantir la sobirania i independència d'Espanya defensar la seva integritat territorial i l'ordenament constitucional (art. 8)", una unitat i indivisibilitat de la única nació, l'espanyola, que recau constitucionalment, també, en el rei "símbol de la seva unitat i permanència (art. 56)".

En el Títol III es defineix el Senat

com a una altra cambra legislativa laminant, per competències i composició, la pluralitat nacional i territorial. En aquest mateix Títol es plasma la limitació de les autonomies en arribar a majors quotes de poder, qui delega el poder i on s'escau la última paraula: "Són lleis orgàniques (...) les que aproven els Estatuts d'Autonomia (...). L'aprovació, modificació o derogació de les lleis orgàniques exigirà la majoria absoluta del Congrés (art. 81)", per la qual cosa, la sobirania de la ciutadania i/o de les institucions nacionals depenen del Congrés dels Diputats (cal recordar que són 350 diputats/des, dels quals 46 són de Catalunya). Més endavant, a l'article 147.3, encara és més explícit per veure on es prenen les decisions: "La reforma dels Estatuts (...) requereix, en tot cas, l'aprovació per les Corts generals, mitjançant llei orgànica".

Pel que fa al Títol VIII: *De l'Organització Territorial de l'Estat*, aquest és una constant articulat d'"autoritzacions" de les Corts Generals a les comunitats autònomes, de prohibicions com la "federació de Comunitats Autònomes (CC.AA.) per diversos Tribunals. Per posar un exemple: el Tribunal Constitucional, un dels que controla els òrgans de les CC.AA., la composició del qual és la següent: "El Tribunal Constitucional es compon de 12 membres nomenats pel rei; d'ells quatre a proposta del Congrés per majoria de tres cinquenes parts dels seus membres; quatre a proposta del Congrés per majoria de tres cinquenes parts dels seus membres; quatre a propoposta del Senat, amb idèntica majoria; dos a proposta del Govern i dos a proposta del Consell General del Poder Judicial (art. 159)". És a dir, les CC.AA. constitucionalment, novament, no decideixen res.

Per al PCC, aquest articulat constitucional requereix, des d'un punt de vista democràtic i en coherència amb el caràcter plurinacional de l'Estat espanyol, una reforma a fons

de la Constitució.

Cal assenyalar, també que en els darrers vint anys s'han viscut desenvolupaments legislatius (com la LOAPA i la LOFCA), el pacte autonòmic (1993), recursos davant el Tribunal Constitucional i processos unifomitzadors mitjançant impulsos artificials d'autonomisme que, sustentats en la Constitució, mostren la contradicció existent entre el marc polític actual i la configuració plurinacional d'Espanya.

És just dir que la fórmula autonòmica constitucional ha conduït a una descentralització política i administrativa, però que no assegura la necessària i suficient autonomia política, institucional i financera de Catalunya. No respon als canvis que suposa el procés de construcció europea, que junt al principi de subsidiarietat, acosti les decisions als ciutadans i ciutadanes. Segueix negant el dret democràtic a l'autodeterminació i limita l'aprofundir substancialment l'autogovern com una de les expressions dels drets nacionals de Catalunya. Per tot el s'ha plantejat anteriorment, el PCC creu necessari:

Desenvolupar l'article 150.2 de la Constitució per augmentar el sostre competencial. Transferir les competències que encara queden pendents. Modificar les lleis bàsiques que limiten l'autonomia i el finançament.

Al mateix temps, ens pronunciem per la reforma en profunditat de la Constitució. Des de la transformació del Senat (no només de la seva composició), a la reforma del Preàmbul i dels Títols i articles necessaris, per iniciar un procés federalitzant a Espanya que condueixi a una República Federal en el nou context europeu. Basada en la voluntarietat de les parts, en el reconeixement del caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic, on es reconegui el dret a l'autodeterminació i on s'exerceixi – des de la sobirania- l'autogovern i el govern compartit de l'Estat

Federal.

Creiem que la comprensió d'actituds i valors confederalistes en el desenvolupament de l'Estat plurinacional, junt amb acords de caràcter cooperatiu i solidari pot ajudar a treballar en comú diferents nacions d'aquesta Comunitat de Nacions, veient en la pluralitat energies positives en lloc de negatives com alguns en interès de classe dominant tenen.

En aquest procés complex de canvi en què ens trobem hem de tenir una actitud oberta i consegüentment democràtica, per resoldre com articular la nova relació de sobirania amb el vell estat i amb el nou estat europeu, no hem de descartar les aportacions que poden venir de la tradició federal i confederal.

L'articulació del poder polític a diferents nivells s'ha d'emmarcar en unes regles del joc estables, que atorguin drets iguals als ciutadans, permetin una distribució transparent de les responsabilitats polítiques i facilitin un funcionament el més proper possible als ciutadans i a la vegada el més operatiu possible per permetre prevaldré la voluntat col·lectiva dels ciutadans, és fer valdré el que ha venint definint-se com a principi de subsidiarietat.

Entenem que aquest debat s'emmarca en una discussió més àmplia sobre la distribució de competències polítiques a diversos nivells. En aquest sentit, la distribució de competències entre Estat i Federacions, no pot ocultar la necessitat d'una capacitat de poder local suficient. Específicament, la experiència a Espanya als darrers anys mostra que el fort debat i conflicte entre Estat i Autonomies ha perjudicat greument les competències locals. Aquestes freqüentment s'han vist asfíxiades, sens capacitat política ni financera per fer front a les necessitats que plantegen els ciutadans en l'àmbit

local. El debat actual ha de prosseguir amb la conformació d'un model municipal que eviti passar de l'històric centralisme estatal a un neocentralisme autonòmic o federal, atenent a més noves formes de cooperació dels poders locals per poder proveir serveis de manera mancomunada i enfrontant amb noves perspectives els problemes polítics que comporten el desenvolupament i confirmació de noves àrees metropolitanes que es converteixen de fet en nous poders econòmics, amb nous processos socials i amb creixent poder polític.

L'autogovern és un objectiu important en el marc d'un Estat plurinacional i en el marc d'un Estat europeu en construcció. Per a nosaltres, l'autogovern té a veure amb garantir l'assumpció dels drets nacionals entesos aquests com als drets col·lectius que relacionen les nacions, els drets socials i cívics siguin individuals i col·lectius, però al mateix temps és tenir plena capacitat de decidir en totes les matèries que tenen a veure amb el desenvolupament de les persones humanes i la consecució de les seves necessitats. L'autogovern també s'expressa en l'econòmic, jurídic i polític.

L'Estat plurinacional ha d'expressar-se entre altres qüestions en una reforma del Senat en una cambra de les nacions i regions.

La construcció europea ha de ser un marc de trobada amb democràcia participativa de col·lectius socials, nacions i Estats. En aquesta mateixa direcció, creiem que s'ha d'obrir un debat on hi té extraordinària importància la subsidiarietat escalonada entre municipis i nacions, regions i Estats, tenint presents actituds confederalistes.

L'Estat europeu ha de plantejar-se com un Estat profundament democràtic com a Estat plurina-

cional. Plurinacionalitat és la realitat europea, que si l'abordem amb actitud solidària i de cooperació entre les nacions, Estats i regions serà una passa important de civilització.

Per a la democràcia, la confederalitat, la solidaritat i la cooperació, un element clau és el poder local.

El poder local ha d'assumir plenes competències en tots els àmbits de la societat amb els recursos suficients per a això. La reforma fiscal ha de contemplar aquesta qüestió com a bàsica.

Al mateix temps, ha de desenvolupar-se la democratització en el poder local, fent possible i real la participació directa dels ciutadans,

que pot ser una peça clau en la construcció nacional de Catalunya.

60. En el procés de construcció nacional de caràcter democràtic, no únicament cal donar resposta a realitats socials, econòmiques i polítiques com a element d'identitat, sinó que ha de revaloritzar-se la posició ètica i tots aquells valors que prioritzen la construcció col·lectiva, la solidaritat, l'internacionalisme, el reconeixement del canvi, etc... front al consumisme, l'individualisme, l'essencialisme...

61. La construcció nacional de caràcter ètic vol dir que Ca-

talunya ha d'assumir una quota elevada de solidaritat amb l'anomenat Tercer Món, per fer front a l'opressió, a la pobresa, fam, malalties, etc.

62. Front el plantejament nacionalista burgès, plantejem una construcció nacional de Catalunya des de l'ètica, els valors humans, la resolució de les realitats socials i econòmiques, amb la consecució dels drets nacionals, amb actitud solidària i de cooperació amb els altres pobles. Una construcció nacional de Catalunya basada en els drets universals de l'home, individuals i col·lectius, de ciutadania i democràcia: és català el que viu i treballa a Catalunya.

ANNEXOS

1er. RESUM MARIÀ PERE A LA CONFERÈNCIA SOBRE EL FET NACIONAL DEL PCC

Si em permeteu, jo sé que últimament no faig intervencions apassionades, i segurament poden ser preses com a desangelades, però són intervencions que procuren, com a Secretari General, -perquè és obvi que no dono la meva visió particular, sinó que ho faig com a Secretari General-, són opinions que tendeixen a mirar de trobar el punt de trobada, valgui la redundància, de les polèmiques que hi pugui haver entre els companys. Aquests punts de trobada es poden interpretar de moltes formes, però aquesta és l'obligació del Secretari General, buscar el punt de trobada per marxar junts. I no sempre el punt de trobada pot satisfer tothom, però jo crec que si tenim la consciència, l'actitud que la construcció del pensament comunista i la construcció del Partit és un procés, crec que és fàcil entendre d'una forma normal i quotidiana

que el punt de trobada és el que ens pot ajudar a avançar. L'altre pot ser una polèmica apassionada, voler tirar de la corda, i tirar de la corda pot col·locar el Partit en mala situació.

Crec que aquesta obligació que té el Secretari General, que no dona la seva opinió, pot donar a entendre a vegades que són síntesis en què es poden fer les metàfores que es vulgui, però, camarades, en tota discussió política sempre hi ha d'haver un punt de trobada per poder seguir treballant, si tots el busquem, si no ens hi neguem. Així es construeix un Partit, un Partit en què caminem tots. Ben segur que del que digui aquest Partit col·lectivament, vindran científics i entesos que ens *donaran canya*. Per bé o per mal, la meva experiència històrica em mostra que tant els científics com els divulgadors de la ciència donen raó a tothom, perquè busquen camins per aprofundir -parlo de la ciència nostra, la ciència de la societat, no parlo ara de les matemàtiques, encara que també tenen les seves polè-

miques, la ciència de la societat no es mou per matemàtiques-; i podem trobar uns historiadors que aprofundeixen en el camp de l'explicació de la història de Catalunya, posen més èmfasi en alguns aspectes, hi ha darrera seu una concepció ideològica, i fan una interpretació de la història, i tenim altres historiadors que sobre el mateix subjecte, sobre el mateix objecte, a causa de la seva forma de pensar, arriben a conclusions totalment diferents. Malauradament, bé per un costat i malauradament per l'altre, no tots els historiadors marxistes a Catalunya estan d'acord en com interpretar un fenomen, hi ha espais en comú però hi ha matisos. El que no podem fer en aquesta casa es utilitzar els historiadors com a armes *arrojadizas* en un debat polític perquè no ens en sortirem. En un debat molt complex, és el debat més complex que té el Partit. És fàcil saber el que és necessari en una fàbrica, és fàcil saber quines necessitats té un barri, és fàcil saber quines necessitats té un centre cultural

o un centre esportiu; el difícil és saber comprendre, aproximar-se a la comprensió d'un fet tan complex com és el subjecte nacional, aquest fenomen. Això és complex. Tan complex com que nosaltres hem d'avançar en el coneixement d'aquest fenomen, perquè en la mida que no avancem difícilment aquest Partit podrà parlar d'hegemonia i de revolució. Un gran grupúscul pot tenir una gran actitud reivindicativa, pot orientar-se només a un sector de la classe obrera, i pot justificar-ho, i pot fer grans teories. Un partit comunista sha de dirigir a tota la classe obrera, organitzar tota la classe obrera, no només una part, tota, a partir dels seus interessos, a partir de la solució dels seus problemes, i enfrontar-se amb la burgesia intentant que entorn seu hi hagi el màxim d'aliats per aïllar aquesta burgesia, i vol dir, en aquest camí, saber plantejar aquelles qüestions que són d'ordre nacional. I això és molt complex. És molt complex saber submergir-se a l'interior, al conjunt del nostre poble. El fàcil és dirigir-se solament a un sector de la classe obrera, el difícil és dirigir-se a tot el poble de Catalunya, exclosa la burgesia. El fàcil és dirigir-se a una fàbrica, el difícil és dirigir-se a tots aquells que han de transformar la societat. I per què és complex? Perquè a la que ens dirigim i volem construir Catalunya des d'una altra òptica, des d'un punt de vista de classe, hem d'assumir propostes que són contradictòries des d'un punt de vista de segon ordre, contradiccions secundàries. I aquest és un problema de fons, camarades, que està darrera el debat que estem tenint ara. I un partit comunista ha de dir, com han dit els francesos i els portuguesos en el seu moment i altres, si volem fer la revolució, a part d'or-

ganitzar no una part de la classe obrera sinó tota la classe obrera, hem d'organitzar entorn d'ella la majoria del poble per avançar. I això, camarades, senzillament és construir la nostra nació. I això és complex, perquè hem d'assumir propostes que són contradictòries de segon ordre, no de caràcter antagònic. I això és molt complex, perquè vol dir un debat a fons del coneixement dels problemes, vol dir un debat a fons de les característiques d'aquestes contradiccions secundàries, i vol dir també un debat a fons per actualitzar el pensament en funció d'aquestes noves situacions. I ens agradi o no hem d'entrar en la complexitat. Potser a vegades la complexitat es pot entendre com a confusió, potser a vegades la complexitat es pot entendre com la por de dir i anar al refugi que és el segur. Camarades, és impensable una visió gradualista de la història, de la construcció de la nostra revolució, de dir "primer anem a organitzar la nostra classe obrera i després anirem a construir les aliances". La lluita de classes no ens permet aquest luxe, aquestes coses es fan al mateix temps, malauradament, i tenint en compte que som molt petits nosaltres, que no som un partit de 50 o 100.000 militants, però es fan al mateix temps, no hi ha partit gradualista; anem primer a construir la classe obrera i després passarem a fer les altres tasques. Les hem de plantejar al mateix temps, perquè unes reforcen les altres, sobre la base de la mobilització en la mida que podem per al projecte que estem plantejant.

I hem d'entrar a la complexitat, camarades, i no és fàcil. D'entrada, jo us vull plantejar que la meva intervenció no entrarà en aquelles coses que alguns camarades han plantejat, que són subjecte del congrés. Això és

una conferència. Hi ha alguns camarades que han plantejat elements que són subjecte del congrés i tindrem temps de discutir-ho d'aquí al congrés, o durant el congrés. El congrés s'ha de plantejar en el seu temps útil. Però sí voldria recordar algunes relacions, perquè alguns companys diuen: "No tenim anàlisi de la nova estructura de la classe obrera, no tenim anàlisi de la composició de la burgesia, no tenim anàlisi d'aquest, d'aquell...". I automàticament jo em pregunto, el Xè. congrés per què ha servit? Al Xè. congrés fem una reflexió sobre el món actual i les seves contradiccions, la nova situació internacional, com veiem nosaltres que es pot superar el capitalisme, com veiem que es pot donar la nova experiència socialista; plantejem el socialisme que volem; plantejem tota una reflexió de la necessitat de la pau i la solidaritat; plantejem la unitat de les forces democràtiques i un nou internacionalisme; plantejem quines són les característiques del nou desenvolupament de les forces productives; plantejem les propostes per a un nou ordre internacional; plantejem en relació a la integració capitalista europea i plantejem una anàlisi aprofundida, més o menys, plantejem una Europa deis pobles, que és la nostra proposta en el congrés; plantejem una reflexió sobre l'àrea de la Mediterrània, fem una anàlisi de quina forma s'està donant la recomposició capitalista a Espanya i la crisi d'aquesta recomposició; fem una llarga anàlisi sobre l'hegemonia de la dreta a Catalunya, al nostre congrés fem una llarga documentació sobre els continguts de l'autodeterminació; parlem de la democratització de la societat i expressem quins déficits teòrics hi pot haver; parlem del moviment obrer, la unitat deis

treballadors i les treballadores i la importància que això té; tenim uns paràgrafs que diuen: Canvis de la producció industrial, canvis en el caràcter de l'ocupació, canvis en l'estructura de classe obrera, els canvis culturals... tota una reflexió sobre l'emigració, el sindicalisme, etc... Hi ha també tota una reflexió sobre el front d'esquerres, l'enfortiment deis moviments socials, el front d'esquerres, i com encaixar dins del front d'esquerres els camins que s'han obert per començar a marxar, etc.

A veure, camarades, qualsevol conferència que es faci es fa sobre la base d'aquest document. És a dir, seria bo que quan estem discutint, un camarada no digui és que no tenim una anàlisi de l'estructura de classes, és que no tenim l'anàlisi de la situació de la classe obrera. Que em digui, el camarada o la camarada que surti, és que les anàlisis del congrés no ens serveixen o són insuficients, i aleshores serà un altre tipus de discussió, perquè el Comitè Executiu ha partit d'aquestes anàlisis del congrés, que si són insuficients mirem d'ajudar una mica més amb la conferència, que no són correctes? Camarades, ja ho discutirem al proper congrés. Ara, jo crec que les discussions o les encaixem bé o ens creem un malestar entre nosaltres. Aquí tenim prou elements per a què aquest Partit treballi, i està treballant aquest Partit, està treballant. Perquè amb aquesta caracterització de classe, els camarades del sindicat han abordat tota la reflexió sobre la nova majoria sindical, els camarades del sindicat estan intentant vertebrar la lluita pel sindicalisme de classe de CCOO, els camarades del sindicat -que ja comencen a negociar directament els cicles productius, i estic parlant de federacions senceres a les nostres

mans- ho fan tenint en compte això i en funció de les experiències concretes que es troben. I els companys, com explicava en Jordi Gasull, que estan a les AAVV estan treballant en aquesta perspectiva, obrint camí en una de les coses que aquí dèiem d'avanços en l'articulació de la societat civil alternativa, perquè en Jordi Gasull ha explicat només una petita part del que s'està treballant al moviment associatiu, però s'estan trobant noves formes de vertebració del moviment associatiu i d'articular la societat civil, noves formes. Una d'elles ha estat el debat de l'aigua, que ens ha donat l'experiència per poder parlar en el futur de quina forma el moviment, i articulem la societat civil alternativa per poder debatre tot el tema dels serveis, les elèctriques per exemple, que s'està treballant. Però no parlem de les formes d'autoorganització que s'estan establint en el moviment popular, no parlem d'experiències sobre cooperatives que hi està havent sobre la taula..., és a dir, ara em podria estendre. Cal dir, camarades, que aquest projecte del Xè. Congrés no va estar fet únicament per abordar l'EUiA. L'EUiA és una petita part de la nostra política, el nostre Partit no és submergible en un front polític, i del que parla el Xè. congrés és per projectar tot el projecte del Partit en el conjunt de la societat, en el conjunt de la classe obrera per poder articular-la millor. I estem en el camí per difícil que sigui.

Insisteixo en un tema: aquí tenim elements que en tot cas sí que és cert que potser calgui avançar més, calgui aprofundir més; però aquest "calgui avançar més" i "calgui aprofundir més" en l'anàlisi de l'estructura de classe i quina és la característica de la classe obrera actual en funció de tots els canvis que hi

ha hagut, camarades, si us plau, no es pot convertir en una arma arrojadiza entre una part i una altra part del Partit.

Així no es pot treballar.

Per tant, en aquesta conferència, camarades -que ningú no tiri perdigonades-, no pretén canviar el caràcter del projecte d'aquest Partit, que ningú es confongui, estarà perdent el temps si busca per aquest camí, estarà perdent el temps. No pretenc canviar el projecte d'aquest Partit. Hi ha esforços per millorar-lo, hi ha esforços per omplir els buits, que és l'objecte d'una conferència, per poder conèixer una part del projecte del Partit, però no per canviar-lo, sí per millorar el treball del Partit. Per millorar el treball del Partit o per omplir uns buits o unes deficiències o millorar un aspecte parcial, juga un paper millor o pitjor el que estem dient? Aquesta és una altra discussió. Podem dir: per millorar el treball del Partit doncs no s'ajusta, no ajudem.... Però buscant per uns altres camins ens estimbarem, amb discussions estèrils que no porten enlloc. Ben al contrari, poden cansar una part important de la nostra militància i poden cansar una part important dels nostres amics, dels comunistes que estan al nostre enton a CCOO, AAVV, per dir "aquests companys han entrat en una espiral de discussions que volen fer passar la riquesa de la vida per un anell", quan un partit comunista mai no ha de fer això, fer passar la riquesa de la vida per un anell, un partit comunista ha d'ampliar al màxim la seva capacitat de comprensió del que té al seu entorn per vertebrar-ho, sobre la base del nostre pensament, sobre la base del nostre treball, sobre la base de les nostres propostes. I les nostres propostes no són perquè la gent passi per l'anell de les propostes,

sinó per anar-les a raonar, per convèncer junt amb la gent. Per això és important la forma en què fem el debat, perquè un debat fet d'una forma allunyarà molts comunistes, i fet d'una altra el que farà és que molta gent escolti, vegi, raons, no raons, millors, pitjors, per poder avançar. Avui, quan escoltava al llarg del dia les diferents intervencions, m'ha donat la sensació com què amb el resum d'ahir s'estava més discutint aquest paper que el resum d'ahir. El resum d'ahir ve a adequar aquest paper a la llum del debat que hi ha hagut. Escoltant al llarg del dia se m'ha subratllat, se m'ha reafirmat allò que en Josep Fontana (...) "...no la cagueu, no aneu a definir la nació, feu les labors que puguin aproximar-se a comprendre-la, les definicions us col·locaran en el terreny de l'exclusió i del combat entre vosaltres". Avui, a través del debat, he comprès millor aquesta aportació d'aquest amic del Partit que va tenir l'amabilitat de fer una reunió amb la direcció del Partit per parlar del Fet Nacional. Camarades, amb un fet molt complex com aquest, no vulguem matar d'un tret totes les perdis, fem d'exercici d'aproximació al subjecte per comprendre'l, i veure com de la seva aproximació, de la seva comprensió el Partit és capaç de submergir-se en el seu bagatge i en el seu projecte i saber plantejar capacitat d'hegemonia al servei de la classe obrera. És a dir, jo crec que ningú no ha dit en contra que la nació, com totes les coses, no és eterna ni ha existit sempre. Ningú ha dit en aquesta casa que la nació és eterna. Això ho diuen certs sectors del nacionalisme quan els convé, i tenen posicions essencialistes quan els convé. La nació, com tots els objectes, neix, viu i mor. La nació, com una categoria històrica d'un moment històric, del pas del feu-

dalisme al capitalisme, i veurem el que és capaç de durar, perquè discutir ara si la nació, quan estiguem construint el socialisme, quants anys durarà, és discutir una abstracció que no ens interessa, és una categoria històrica, és una comunitat de ciutadans vertebrats com a formació socioeconòmica específica, que té una identitat, i que apareix al mateix temps que apareixen les classes en lluita en el període modern, i les classes són al seu si. Crec que ningú ha posat en qüestió això, en els debats que he vist fins ara. "La nació és voluntat de les persones que la formen". Atenció, alguns companys ho han dit, atenció perquè aquesta expressió, depèn de com estigui escrita i com s'entengui es pot interpretar com un element de caràcter nacionalista, perquè sabeu que si el nacionalisme s'inventa, la nació, amb la voluntat de les persones individualment, un concepte de comunitat no lligat a la ciutadania. L'expressió del paràgraf hem dit que la corregirà perquè no volem expressar l'adhesió individual, sinó que la nació sempre és fruit de la voluntat del col·lectiu de ciutadans, que és una afirmació diferent a la dels nacionalistes que diuen dels individus, molt diferent. Estem parlant d'una decisió, de voluntat col·lectiva. I penso que aquest és un element que tots hi podem estar d'acord si estem d'acord amb el dret d'autodeterminació. Aquest és un element fonamental.

Plantegem, endinsant-nos en un element -com ha dit algun camarada-, difícil o complex per al marxisme, i és l'anàlisi del sentiment de pertinença i de cohesió d'aquesta nació. Dic difícil perquè als marxisme, històricament, aquest havia estat un camp que li era molt difícil. Com ha dit algun company, per al marxisme tots els temes que són de psi-

cològia col·lectiva ha estat un camp de molt difícil tractament. Però el que és cert és que avui en dia gran part dels historiadors marxistes accepten entrar en aquest camp i admetre que hi ha un procés en el qual es configura un sentiment de pertinença. Parlem de que com que la nació és una comunitat estable de ciutadans al seu si hi ha classes, i al seu si es dóna una dinàmica de lluita de classes, i les classes -defensant cadascuna el seu projecte- defensen un projecte diferent de nació. I parlem, al paràgraf 5, que en el projecte de construcció de la nació es dóna que en cada moment històric una de les classes pren la direcció política. En aquests moments l'ha pres la burgesia, en altres moments la va prendre el proletariat. I hem vist al llarg de la història de Catalunya com en uns moments va ser la burgesia catalana, però també hem vist com la petita burgesia va prendre la direcció política, com també veiem que en el període de guerra va ser el proletariat qui va prendre la direcció política de la construcció de Catalunya. És a dir, que diem que en el col·lectiu estable de ciutadans hi ha classes en lluita -quan es parla de classes en lluita s'entén antagòniques-; i aquestes classes en lluita intenten sotmetre, mirar de fer desaparèixer el més ràpidament possible l'altra classe, i en prendre la direcció política de la construcció de Catalunya, evidentment, és el que se'n diu hegemonia, domini, direcció intel·lectual. Per guanyar l'hegemonia, la classe obrera, al mateix temps que es construeix, ha de guanyar consens al seu entorn, entorn a les seves propostes, i ha de col·locar en immensa minoria i amb contradiccions la burgesia, fins i tot si és possible eliminar-la. És a dir, aquest és un element central del poder, la capacitat de cons-

truir un projecte atractiu per a la majoria dels ciutadans de Catalunya que estan en contradicció amb l'imperialisme, que estan en contradicció amb el capitalisme, que estan en contradicció amb la burgesia. I lògicament, si estem parlant del nostre projecte, això s'ha de fer articulant la societat civil des d'un punt de vista alternatiu, perquè nosaltres hem discutit des del 9è. congrés que el poder el col·loquem al nivell d'organització de la classe obrera i el conjunt del nostre poble, amb la capacitat que tinguin d'anar imposant solucions. I d'això en parla el 5è. paràgraf, i diem: hem vist al llarg de la vida com s'han desenvolupat visions de la nació que han intentat dividir la classe obrera. No estem d'acord amb aquelles visions que basen la nació en l'ètnia, la raça o la sang, no estem d'acord amb aquesta, perquè la nostra concepció de nació és de ciutadania fonamentalment, i quan parlem de ciutadania vol dir aprofundiment democràtic. I diem que alguns han volgut identificar la nació exclusivament en el terreny de la cultura, i diem que tampoc hi estem d'acord perquè nosaltres creiem que la nació es basa fonamentalment en la problemàtica socioeconòmica. Aquest és l'element central de la nació, la problemàtica socioeconòmica, no és el tema cultural el que configura centralment la nació, encara que sigui un tema important que la caracteritza; però si ho col·loquem en el terreny de la cultura, segurament és un terreny en el que sí es fàcil entrar en els essencialismes.

I diem, algunes classes intenten, per no anar al centre d'identificar el subjecte, el subjecte és el col·lectiu estable de ciutadans, per no anar al centre del subjecte intenten colar-nos la idea que la nació és la llengua, i volen fer que la llengua sigui l'element

més important de la nació, i no és cert això. Una llengua es pot parlar en diverses nacions, com una nació pot tenir diverses llengües, depèn del lloc. La llengua és un element que té importància en la conformació de la nació, però no és el que està en primer pla. I diem més, hi ha certes classes que identifiquen la nació no tant en el col·lectiu estable de ciutadans sinó en el seu territori, que són les concepcions territorialistes, el territori és l'espai allà on estem els ciutadans, que ens l'apropriem, però això no és la nació. Hi ha posicions imperialistes de caràcter nacionalista que tenen aquesta concepció. I diem que no estem d'acord amb totes aquestes, nosaltres volem i creiem que l'element fonamental de la construcció de la nació, d'aquest col·lectiu estable de ciutadans, és l'element socioeconòmic. Camarades, estem col·locant la classe obrera en millors condicions per l'hegemonia, perquè no estem disposats a discutir de temes de llengua ni de temes de si el territori va més cap enllà o més cap aquí, ni temes de cultura que ens fracturen i menys de raça ni ètnia. Camarades, estem col·locant al centre l'element central per tal que la classe obrera pugui jugar el seu paper hegemònic, perquè els elements socioeconòmics són els que els poden fer comprendre com articular la classe obrera a tota aquella gent que està disposada a construir la nació en front de l'imperialisme, en front dels capitalistes, amb caràcter antagònic al capitalisme. Si això és confusió, camarades, que baixi en Pere Ardiaca i s'ho miri d'una altra forma.

I diem una altra cosa, perquè la nostra conferència no volia entrar -perquè si a sobre que hem d'aclarir-nos aquí hem d'entrar a donar lliçons als àrabs o als lla-

tinoamericans o als de Sudàfrica ens hem equivocat, aleshores-, i diem, pel debat que hi ha hagut entre comunistes arreu del món, que les experiències i les formes de construcció nacional són molt diferents depenent del lloc del món, i no és el mateix parlar per Àsia, o Àfrica, que per Sudamèrica, estem parlant d'aquí, ja farem prou en resoldre el problema aquí, després podrem anar cap allà a escoltar. Algun company ha dit "parlarem de la nació àrab?", no n'hem de parlar de la nació àrab, l'únic que sí que us informaré de que els comunistes d'aquella part d'allà parlen de nació àrab, i jo us diria que escoltem be el que ens diuen aquesta gent, però ja tindrem temps d'entrar-hi, els escoltarem, però primer aclarim-nos aquí.

I diem una altra cosa, perquè a la que se surt al carrer hi ha una confusió entre Estat i nació, sobretot perquè en aquest període del feudalisme al capitalisme una part important de nacions es van constituir en Estats-nació, però també és cert que una part de nacions no es van constituir en Estat-nació, van participar d'un Estat que encara que hauria d'haver tingut caràcter plurinacional a vegades eren Estats centralistes. Una cosa es l'Estat i una altra la nació, i ho deixem ben clar.

Deixem ben clar un altre tema molt delicat en relació als independentistes. Per a nosaltres la independència no és un fet, no és un objectiu. El nostre objectiu és la construcció del socialisme. Nosaltres no som ni pro ni antindependentistes, els comunistes no hem estat mai ni en pro ni en contra, depèn del moment històric, si podem avançar cap al socialisme i una possibilitat és la independència doncs potser sí, però si no no.

On situem l'element fonamen-

tal? En el tema de la sobirania d'aquest col·lectiu estable. I la sobirania d'aquest col·lectiu estable està sempre en el caràcter voluntari i no forçat de la participació de la nació en qualsevol dels estadis en què hagi de participar. I aquest és un element central de democràcia, és un element central de democràcia front la burgesia que quan decideix participar en un Estat plurinacional o centralista ho fa al marge del poble, ho imposa en funció dels seus interessos directes, i nosaltres situem l'eix en el terreny que l'element fonamental de la sobirania resideix en la voluntat del conjunt del poble. D'aquí ve la importància que té el tema del dret a l'autodeterminació. El tema del dret a l'autodeterminació, que és un dels apartats de després, que el Xè. congrés en parla i aquí ho concretem, el tema de l'autodeterminació no es pot reduir mai a un referèndum, aquest pot ser algun dels elements en un moment donat. El dret a l'autodeterminació és un dret inalienable de tots els pobles que volen viure en llibertat, i que poden usar-lo en forma de referèndum quan vulguin, però el dret a l'autodeterminació és un exercici diari de construcció nacional, que segons la faci un classe o una altra s'orienta cap a un costat o cap a un altre.

I diem més, camarades, si som profundament democràtics, només és la teoria nacionalista, i ho dic així, només són les tesis nacionalistes les que diuen que tota nació té dret per naturalesa a l'autogovern, és una tesi nacionalista. Una nació, per naturalesa, té dret al que vulguin els seus ciutadans col·lectivament, és un element de la seva naturalesa, i els ciutadans necessitaran autogovern en funció de com caracteritzin la construcció de la nació. La burgesia caracteritza una for-

ma d'autogovern, i nosaltres junt amb les treballadors hauríem de caracteritzar una altra concepció d'autogovern que no és la mateixa. Per què? Perquè sigui natural de la nació? No, perquè dins dels nostres objectius revolucionaris creiem que és necessari l'autogovern. Aquí en concret, i a Espanya i a Catalunya i a Europa actuals. Perquè podríem arribar a dir, com alguns companys, amb l'Estat espanyol en tenim prou, per tant no necessitem l'autogovern, amb que només ens donin les diferències culturals ja en tenim prou, aquest podria ser un raonament de la classe obrera, amb l'Estat central ja en tenim prou, que ho administri tot, no necessitem l'autogovern, amb la diferència cultural en tindriem prou. Aquesta és una conclusió a la que podríem arribar. Però per què arribem a la conclusió de l'autogovern, camarades? Doncs perquè l'experiència de l'Estat central espanyol dóna que està al servei d'unes burgesies que centralitzen el poder i que l'autogovern ens pot ajudar a avançar, a democratitzar més el país. L'autogovern és un factor de democràcia, de participació, i després vindrà la lluita entre la burgesia catalana i nosaltres per com es caracteritza aquest autogovern. L'insòlit és que avui encara no aparegui aquesta lluita, l'insòlit, camarades, és estar perdent el temps amb determinades discussions i no caracteritzar la lluita confrontada de com entén en Pujol l'autogovern i com l'entenen nosaltres.

Afirmem, en un moment donat, que la nació és un marc de lluita de classes, ho afirmem aquí, és un marc de lluita de classes, i és el lloc on primàriament es donen unes característiques de lluita de classes, i després hi ha altres estadis. I diem una cosa, voler construir des de l'òptica del

moviment obrer Catalunya -per tant no estem parlant en sentit burgès-, no és contradictori amb l'internacionalisme, ben al contrari; en la mesura que nosaltres des de la classe obrera estem construint Catalunya, estarem intentant col·locar-li al conjunt del poble de Catalunya valors internacionalistes que el faran tenir una visió no localista, no compartimentada, com pretén la burgesia, que col·loca un pensament de compartimentació, d'aïllament i província, i la nostra posició de construir Catalunya des de la nostra concepció si és acceptada per la classe obrera com a tal i juga un paper protagonista en la construcció de Catalunya, la fem des de l'internacionalisme, i intentarem que el conjunt de la població de Catalunya s'hi embegui, d'aquest element. Internacionalisme per a nosaltres vol dir en front de l'imperialisme. I, lògicament, obrirem la capacitat revolucionària del conjunt del nostre poble, en la mida que no es tancarà en si mateix com ara en aquests moments l'hegemonia de la burgesia catalana ens està col·locant al nostre poble, que hem retrocedit a una situació provincialista i localista, de mirar-se el melic. I ho diem aquí clarament. I diem que hi ha lluita de classes i que està interrelacionada amb la voluntat de construcció de Catalunya amb l'internacionalisme si no volem subordinar-nos, i ho diem així, a la burgesia. I el paràgraf 18 diu: "Només es pot entendre la construcció de Catalunya des de la nostra òptica des de la democràcia política, econòmica, social i cultural". Camarades, jo us pregunto, què vol dir aquesta frase? Com hem titllat el nostre projecte si no com un projecte del front d'esquerreres, el projecte de la democràcia política, econòmica, social i cultural? I algun camarada diu, "és això

contradictori amb el projecte del Partit". El projecte del Partit l'hem titulat així, si volem el títol d'una altra forma, però això ho diu aquí, i és quan jo dic, i ho deia ahir, en funció del debat que hem tingut segurament aquesta frase que hem pensat, aquesta afirmació que diu que "només podem construir Catalunya des del nostre projecte", potser l'hauríem d'ampliar més perquè hi ha alguns companys han entès que no s'explicava bé. D'acord. Aleshores és quan diem: expliquem què vol dir democràcia política, econòmica, social i cultural. I aleshores jo dic que posem un paràgraf aquí que digui què és el front d'esquerres, quin és el projecte d'esquerres i tot això, per tal que quedi més clar, que fem una afirmació que només des del nostre projecte volem plantejar, des d'una posició nacional i de classe, la construcció de Catalunya, camarades. I això ho diu aquí.

I bé, estic d'acord, pot ser insuficient només posar el títol del nostre projecte, anem a posar el contingut del nostre projecte. Què és democràcia política, econòmica, social i cultural des del 6è. congrés i, fonamentalment, des del 9è. congrés. Doncs anem a posar-ho aquí per tal que no hi hagi dubtes, no hi hagi confusions. I fem una afirmació: només es pot entendre la construcció de Catalunya des de la democràcia, des de l'aprofundiment democràtic i des del concepte de la democràcia, que vol dir subsidiarietat cap a Europa i, fonamentalment, Catalunya entesa com a concepció de ciutadania, no d'adscripció cultural, que el meu cor pot estar a Montblanc, el cor del Celes a Màlaga però, en canvi, construïm Catalunya en Celes i jo, des d'una concepció de ciutadania i democràtica de Catalunya. I vol dir que això

està íntimament lligat, implícitament -i després ho expliquem-, que no es pot entendre cap altra forma de construir Catalunya que des dels drets ciutadans, des dels drets humans, des dels drets cívics, des dels drets socials, des dels drets nacionals. I diem més, no estem d'acord amb la burgesia, que els drets nacionals siguin exclusivament aquells que relacionen les nacions entre si, camarades, perquè això sí que és nacionalisme, situar els drets nacionals exclusivament en el terreny dels drets que relacionen les nacions entre si, és a dir, el dret a l'autodeterminació, el dret a la cultura pròpia, el dret a, que són els elements de diferències entre nacions. I nosaltres diem que un projecte des del punt de vista nacional i de classe, que la classe obrera construeixi Catalunya, ha d'entendre que els drets nacionals són també els drets socials, i els drets cívics, com així ho vam entendre a la clandestinitat quan lluitàvem contra Franco. I aquesta afirmació, camarades, és una afirmació de classe, perquè avui la burgesia ens diu "no" quan parlem de drets socials, ens diu que no són drets nacionals, que això són drets de "ja en parlarem", i no, són drets nacionals. I una construcció de Catalunya implica que aquests drets socials estiguin ben resolts, perquè són, al nostre entendre i en la construcció de la Catalunya que volem, consubstancials a la classe obrera, les necessitats de la classe obrera i, per tant, l'hegemonia que pot tenir la classe obrera en el procés de construcció nacional, camarades.

I això ho diem aquí, i diem "no fem una discussió historicista", i diem "Catalunya la reconeixem com a nació a partir d'un cert període, si bé és cert que els elements diferencials de la nació es van creant en les etapes anterior-

ors, i situem la construcció de la nació en aquest període. Camarades, diem i afirmem que a Catalunya sempre, més bé o més malament, hi ha hagut diverses formes d'entendre la construcció nacional de Catalunya, segons la classe o fracció de classe que l'expressés. Estem expressant la lluita de classes. I si realment estem explicant que per a nosaltres és realment un tema socioeconòmic, i no ens deixem perdre per altres floritures, sabrem detectar quina ha estat la posició de classe en cada moment per a la construcció de Catalunya segons el seu projecte econòmic, socioeconòmic. Aquest és l'element central. I diem que hem vist Catalunya ser dirigida en un període per la burgesia, en un altre període per la petita burgesia..., etc., i això ho afirmem.

I afirmem alguna cosa més, una de les experiències històriques que té aquest Partit amb el fet nacional és malauradament en els pitjors moments de la història d'aquest poble, que és l'època franquista. A l'època franquista, fins al moment de la transició és la classe obrera a Catalunya qui dirigeix el procés de la construcció nacional, en aquelles circumstàncies concretes, tenint al seu si un partit de classe important, que era el PSUC en aquell període, d'una configuració especial com va ser el PSUC. I diem, a Catalunya en aquells moments ja la burgesia va començar a fer excursions cap al nacionalisme, per voler dirigir la lluita del poble de Catalunya en front a la dictadura, i expressem molt clarament el reconeixement de perquè en aquell període va ser la classe obrera qui va dirigir el procés de construcció nacional, en front de la dictadura en aquella situació especial. I diem, en primer lloc hi va haver una emigració molt gran als anys 60, si el Partit Socialista

Unificat s'hagués deixat portar per una concepció derivada dels elements culturals, en aquella època s'hagués fracturat, perquè el lerrouxisme estava a la cantonada. I el PSUC va dir, l'element central de la construcció nacional són els aspectes socioeconòmics, i al costat d'aquests allò que dificulta el creixement d'aquests aspectes socioeconòmics que és la dictadura. Per tant, el PSUC va saber plantejar un tema, lligar la mobilització dels treballadors pels seus interessos a l'element de la democràcia i en front del reaccionari, i va saber lligar això a les necessitats que tenia aleshores Catalunya de reconèixer-se com a propi poble i nació, que va ser allò tan senzill que era l'Estatut d'autonomia, llibertat, etc. Va ser molt senzill, i va ser la classe obrera la que ho va dirigir, la resta eren instruments: l'Assemblea de Catalunya, la Junta de forces polítiques... però va ser la classe obrera amb la seva mobilització connectant les lluites pels seus interessos concrets en contra de la dictadura, i connectant els seus problemes amb una nova forma d'entendre la construcció nacional. I és fonamental saber veure això, i estem dient que aquest és un patrimoni que no hem de perdre. I diem més, i aquí cal contextualitzar una frase, perquè es corria el perill de dividir la classe obrera segons cultura, segons coses culturals, i es va dir: el problema de ser català és un problema de ciutadania. I quan es diu que es català qui viu i treballa a Catalunya, s'està plantejant una profunda concepció de ciutadania, camarades, independentment d'on s'hagi nascut, s'està plantejant un element de profunda sobirania, en front en aquells moments de la burgesia que estava començant a fer un plantejament nacionalista, en front de certs sectors lerrouxistes que

varen néixer en aquells moments i que després, a les primeres eleccions, es van expressar en el Partit Andalucista; i el PSUC va saber plantejar l'element central. Aquest és un reconeixement que en el text original segurament no l'hem expressat del tot acabat, per això jo ahir deia que faltaven alguns elements. I diem, el Fet Nacional, camarades, no és més que una realitat que existeix, ens agradi o no, i el dia que desaparegui treballarem en unes altres condicions i ens haurem de reformular les coses, però això és un fet que existeix, i no és un problema, solament és un problema en la mida en què nosaltres no siguem capaços d'entendre que existeix i començar a enfocar el tema. I diem més, el problema està situat en què l'Estat espanyol no reconeix aquestes realitats i es manté en la seva actitud centralista i no reconeix que té una realitat plurinacional. Ara, que podria haver estat diferent al segle passat? Doncs possiblement sí, podria haver estat diferent al segle passat però ara tenim aquesta realitat. No anirem a discutir si al segle passat podria haver desaparegut la nació catalana, podria ser, depèn de com haguessin anat les històries, però ara tenim això. I el que és un problema és que l'Estat espanyol no reconegui aquesta realitat plurinacional, aquest és el problema. Com és un problema no entendre que Espanya no és una nació, sinó una comunitat de nacions, terme, per cert, ja emprat per José Díaz, i no trec el papus del José Díaz per autoritzar això, sinó perquè és l'única forma d'entendre una comunitat com l'espanyola que té una plurinacionalitat, l'única forma d'entendre-la és com a una comunitat de nacions. I és amb l'única forma d'entendre-la, com a comunitat de nacions, que po-

drem parlar de solidaritat dins de la pluralitat, que podrem parlar d'interessos comuns de tota la classe obrera d'Espanya, perquè haurem fet desaparèixer una concepció que col·loca unes nacions d'Espanya a sobre de les altres, fent en funció dels interessos de les burgesies que les dirigeixen que el que volen, i aquí ho diem també, que les burgesies utilitzen els fets nacionals per confrontar-se falsament i amagar problemes i interessos de classe. I així ho estem veient ara, la confrontació entre una fracció de la burgesia i una altra, les seves expressions polítiques, entre Catalunya i les altres nacions de l'Estat, és una confrontació que amaga interessos de rapinya entre les burgesies, i fa confrontar els pobles, i només des d'un punt de vista del proletariat, des dels treballadors, des de la classe obrera, que sigui capaç de fer una nova formulació per a la comunitat de nacions, es pot entendre una vocació solidària que no és possible la confrontació entre els pobles, perquè els pobles som amics, tenim els mateixos interessos, i això ho diem al projecte. I això, camarades, no té res a veure amb el nacionalisme, i menys amb el nacionalisme burgès, aquestes afirmacions que acabo de fer jo aquí. No té res a veure amb això. I diem que nosaltres tornem a reafirmar la voluntat de construir un projecte des del dret a la vida i a la democràcia. Algun camarada diu que el dret a la vida és un concepte inventat. No, camarades, que el vam utilitzar a les primeres eleccions que va fer aquest Partit al 82, no és inventat i, si més no, no és contradictori amb el nostre projecte, és voler explicar amb la nova situació a una sèrie de sectors que han modificat els seus conceptes sobre certs paràmetres, que l'element del dret a la vida, per poder-hi avançar, s'ha

de garantir el dret al treball i a la plena ocupació, sinó no s'està garantint el dret a la vida, si per garantir el dret a la vida s'ha de garantir l'escolarització i sobretot la qualitat de l'escola, i per garantir el dret a la vida s'ha de garantir la sanitat pública, etc... què és el nostre projecte, camarades. És per això que quan uns camarades diuen... para! Com que això va ser utilitzat al 82, què vol dir això? Què vol dir segons el nostre congrés? I proposo que darrera hi posem què vol dir el nostre congrés.

Camarades, en aquest primer apartat crec que tothom pot estar d'acord amb el que he dit fins ara, o no? Sí he de dir dues coses. Hagués estat bé en aquest debat que els companys que no estan d'acord amb la nació ho haguesin expressat explícitament, perquè aleshores ens haguéssim entès. És sa, és bo entre nosaltres que surti un camarada i digui "jo no estic d'acord en que una de les tasques antiimperialistes és construir la nostra nació com a contrapunt a la globalització, des de la perspectiva de la classe obrera, amb caràcter d'un projecte nacional i de classe i amb caràcter anticapitalista". Hagués estat bé que alguns camarades haguessin sortit al llarg del debat a dir que no estaven d'acord amb la nació. Això no ha aparegut, i sé que hi ha camarades que opinen així. I hauria estat bé que hagués aparegut, però això ja és un element complementari.

Segon element que dic, en aquest apartat fixeu-vos que hi ha dues coses de les quals no he parlat, dues coses en què uns camarades tenen una opinió i altres una altra. Una cosa és el tema de l'ús del concepte bloc social, bloc socioeconòmic, bloc històric, bloc... Jo dic que com que aquest és un tema en què hi ha dissensió, requereix de de-

bat. I ahir vaig proposar treure'l, em va semblar que l'havia tret de tot arreu i haver-lo substituït pel que sembla que el text demanava o volia expressar. I dic, traiem el del bloc històric, bloc social, perquè s'ha vist al llarg del debat que cada camarada té una idea sobre això. Inclús en les Jornades que vam fer, camarades, s'utilitza la paraula bloc social i bloc historie amb la mateixa lleugeresa que segurament el text l'ha utilitzada veient que hi ha diferents posicions. I el text s'ha comportat com el debat de les Jornades; però, com que hi ha diferents posicions diem "traiem-lo" i seguim discutint. I després hi ha un altre tema, que us haureu fixat que no n'he parlat, que és el famós tema del catalanisme polític, catalanisme popular, etc. Aquest és un tema que s'ha observat en la discussió que uns camarades opinen una cosa i altres n'opinen una altra. En primer lloc he de dir una cosa. D'entrada, camarades, no perdeu el temps, la col·locació d'aquest paràgraf sobre el catalanisme popular aquí, mai ni de lluny no ha tingut la pretensió de substituir el front d'esquerres, mai, no perdeu el temps, no tireu focs contra parets. Mai. Altra cosa és que pugui estar més ben expressat o més mal expressat. En el fons, què hi ha darrera aquest debat? Uns camarades que plantegen que formular el catalanisme polític vol dir subordinar-se a la burgesia, perquè és la burgesia la que formula això i per tant és una subordinació a la burgesia. Uns altres camarades plantegen que si la burgesia en un moment determinat formula aquest terme és perquè anteriorment el catalanisme -que no és nacionalisme són dos conceptes diferents-, uns camarades que diuen que el catalanisme ha existit abans que el formuli la burgesia i quan el

formula la burgesia és perquè capitalitza l'existència en una bona part del nostre poble la consciència de construcció nacional que expressa el catalanisme. I les diverses classes han expressat diferents catalanismes, diversos formes d'entendre la construcció nacional, diuen alguns camarades. I en conseqüència, és bo que el front d'esquerres, igual que connecta amb el republicanisme, igual que connecta amb altres corrents i formulacions, és bo que connecti amb aquells catalanismes que es desenvolupen al si del nostre poble que no depenen de la burgesia, que no són de la burgesia. I hi ha alguns camarades que diuen que "el catalanisme hauria de ser l'element que hauria de presidir el front d'esquerres". És a dir, tenim tres posicions aquí entre els camarades. Jo crec, si més no, que els companys que heu intervingut sobre aquest tema m'acceptareu que igual que hi ha historiadors, com en Marfany, que sostenen la teoria que el catalanisme és fruit de la burgesia, hi ha historiadors, com en Termes o en algun llibre d'en Pierre Vilar, que sostenen que els diferents catalanismes que desenvolupa el poble. Bé, jo crec que si tenim clar que el nostre projecte d'esquerres, que el nostre projecte és el front d'esquerres, nosaltres, si més no, hem de connectar, no dic que presideixi el projecte, però hem de connectar amb aquests sectors que inclús són del catalanisme conservador, que tenen unes posicions de construcció de Catalunya progressistes, populars, que ells s'hi identifiquen com del catalanisme popular o progressista. Hi hem de connectar, he dit connectar, no que sigui el que presideixi el front d'esquerres. Estic matitzant, estem reconeixent un objecte o un subjecte que cal anar cap a ell. Estic fent

senzillament una cosa, si voleu vosaltres, molt senzilla. Vosaltres vauc sentit que en Fidel Castro va dir “yo también soy Mambís”, i un automàticament diu, com? Mambís comunista? Què dius ara tu! Un comunista no pot ser mai mambís. Atenció, què està dient en Fidel Castro? Està fonamentant un cubanisme en el qual no llença al mar tradicions que encara que siguin contradictòries entronquen amb el moviment d’alliberament cubà. És a dir, estic dient que hi ha sectors del catalanisme popular que han d’entroncar, que hem de fer que entronquin amb el projecte de front d’esquerres, no estic dient que ens subordinen! ni estic dient... El que dic és que no donem aquesta gent a d’altres grups, a altres projectes per deficiència nostra. Però vaig a dir una altra cosa. Quan a mi em pregunten: Tu ets catalanista? Jo sóc comunista, sóc comunista. Però si a mi em pregunten, ets republicà? I jo dic que sóc comunista. Atenció amb el que vaig a dir ara, jo sóc comunista, i la república no és més que un instrument per avançar cap al socialisme si podem. Però jo us pregunto, si és possible la democràcia popular per avançar al socialisme, passarem per la república? I per la república burgesa com la del 37? Anem amb compte, som republicans en tant que enfront de l’Estat feixista recuperem alguna cosa més de democràtic és positiu. Però compte amb això, som comunistes, i afirmem que som republicans en la mesura que agafem un instrument més democràtic que el feixisme i inclús més democràtic que la monarquia Però compte amb aquestes coses, perquè no es doni el cas que a vegades hi hagi desvirtuacions ideològiques al Partit, perquè en el fons som comunistes, és el que presideix el nostre pensament. És a dir,

pel fet que hi hagi un partit que defensa el republicanisme deixem de ser republicans? Estem parlant d’alguna cosa, de forma de fer. D’acord amb que el text s’expressa malament, i proposo unes modificacions, ampliar la capacitat de connexió del front d’esquerres, per poder aïllar amb millors condicions i poder dialogar amb el nostre poble. Plantejo que es col·loqui així, és la millor manera de resoldre un debat. Camarades, és ben cert que aquesta primera part és complexa, molt complexa. Però és ben cert que el conjunt de les coses que he dit fan una aproximació de com entenem nosaltres la nació, el tractament que en poder fer, en el pla no superteòric sinó molt senzill, en el pla casolà. I ens pot permetre navegar be. Algun company dirà “a mi em falta més”, d’acord. I un altre company dirà “jo no estic d’acord amb la nació”, i algun altre dirà “això és complex”, però és un mínim dels elements que tenim entre mans per poder avançar, és un mínim.

Camarades, és cert que un dels problemes que té la nostra tradició és saber combinar els elements objectius i subjectius d’un procés de construcció nacional. I els companys que diuen que és barrejar la cosa, tenen una perita part de raó sempre que no la vulguin convertir en un problema de fons. Perquè un dels problemes que hem tingut a la tradició comunista ha estat saber combinar els factors objectius i els subjectius d’un procés de construcció nacional. I alguns camarades ho han dit: un dels elements que en el marxisme hem tingut és un buit en definir o en avançar, en conèixer les expressions subjectives del conjunt del poble, o de la mateixa classe obrera. Aquest és un tema molt difícil, la mateixa definició de Stalin no va ser més que un petit esforç en saber

conjuminar entre l’objectiu i el subjectiu. Camarades, una definició que no intenti fer l’esforç de conjuminar aquestes coses quedarà en el terreny parcialitzat del camí del determinisme o pot quedar en el terreny parcialitzat del camí del nacionalisme que són els dos eixos, els dos perills que pot tenir una proposta nacional i de classe, el camí del nacionalisme si hi imperen massa els factors subjectius, el camí del determinisme si imperen massa els factors objectius.

Camarades, jo penso que veient les coses així, l’expressió d’aquest primer apartat amb les aportacions que es fan, amb el que jo ja he escoltat avui, sense discutir altres coses de metodologia de treball, que ja tindrem temps de discutir, anem a allò que ens interessa per sortir amb un instrumental útil. Jo penso que el que he estat dient fins ara és patrimoni de la tradició comunista, amb totes les paraules, i admeto que el text original té els seus defectes. Però penseu que el que he explicat avui a la tribuna està en el marc de la nostra tradició i ens pot capacitar per abordar sense complexos, sense subordinacions, enfront de les altres forces polítiques, el projecte nacional i de classe que té el Partit, sense complexos ni subalternitats, poder anar tranquil·lament, camarades.

La segona part és cert, comparteixo amb els companys que la segona part es podia fer més extensa, que és la que té a veure amb l’anàlisi de la situació de Catalunya, que en el fons no és més que una perllongació d’aquesta anàlisi del Xè. congrés, el que hi ha a la segona part és una perllongació de l’anàlisi del Xè. congrés, camarades. Comparteixo la idea que podria ser més extensa. L’equip d’en Salvador Giner ha fet un totxo així, per dir un exem-

ple, per analitzar la situació de Catalunya. Segurament encara, a alguns de nosaltres ens agradaria que analitzés més, això és el que dic jo, posem-nos a treballar. Perquè és fàcil dir “falta analitzar més” i marxar. No. Entre tots estem fent aquest procés. Quan un company o companya diu que falta analitzar més, que digui com i on i de quina manera, i si en el que ell o ella aporten tothom hi estem d’acord, diem ja està, és un punt de partida per a tots. I què diem, camarades? En aquesta segona part expliquem de quina forma Catalunya, el procés de construcció de Catalunya segons les necessitats de la classe obrera està en contradicció amb els interessos de l’imperialisme. I diem en aquesta segona part que la burgesia catalana ha connectat plenament amb els interessos del capitalisme, i s’ha connectat plenament amb la burgesia europea, el que se’n pot dir que s’ha internacionalitzat en bones condicions. I diem, molt clarament, el procés d’internacionalització que hi està havent, a la llum del nostre projecte. I expliquem que hi ha el procés de construcció europea. Alguns companys i companyes diuen, “compte perquè de la forma en què està escrita pot entendre’s que nosaltres estem per la unitat europea que s’està construint ara. No. Per tant, dic que fem aquelles correccions perquè de la lectura no se’n pugui desprendre que estem per aquesta unitat europea, nosaltres estem per una altra construcció europea, aquest és el nostre projecte, la construcció de l’Europa dels pobles, i ho plantegem. Fem unes anàlisis de com s’ha anat modificant la situació de Catalunya, i amb esquemes, diem que a Catalunya la burgesia en primer lloc s’ha integrat internacionalment de ple, i participa dels organismes internacionals moltes

vegades més que determinades burgesies espanyoles, i diem que s’ha integrat plenament en el mecanisme internacional, i ha demostrat una capacitat evolutiva, de canvi, d’aquesta burgesia. En un moment donat, uns sectors de la burgesia que tenien gran empreses les van vendre a les multinacionals perquè aquestes poguessin fer d’aquestes multinacionals un mercat, mantenir un mercat destruint les empreses. I aquesta burgesia ha anat al sector financer, via caixa o via especulació a la costa. I diem, al mateix temps ha nascut una altra burgesia, un sector d’aquesta burgesia emergent, com deia molt bé en Céspedes, que té empreses de caràcter multinacional i fortes a Catalunya, la Roca, etc., que funcionen com a multinacionals. És a dir, un sector de la burgesia cau, es passa a l’especulació, i neix o apareix un sector amb força de la burgesia que té característiques d’empreses multinacionals. Al mateix temps, pels processos que s’han donat en aquesta primera transició de desmantellament d’empreses, de reestructuració d’empreses, l’externalització de molts d’aquests factors fa que apareguin gran quantitat de petites i mitjanes empreses, molt més que abans entom a aquestes empreses multinacionals, siguin de fora o siguin de Catalunya, i tenim un gran magma d’empreses petites i mitjanes, empreses que en molts casos són de caràcter familiar o de petites colles, són treballadors encoberts en forma d’empresa, que treballen per a les multinacionals, treballen per a les empreses grans. I està apareixent un sector d’una nova forma de proletarització. I diem que el sector financer de Catalunya, com molt bé s’ha corregit, no únicament és el sector de Sabadell, sinó que La Caixa està jugant un paper im-

portantíssim utilitzant els estalvis populars al servei de la burgesia per jugar aquest paper de comprar empreses espanyoles, comprar empreses a Llatinoamèrica, de fer elements de crèdit, intervenir a la indústria. I aquesta burgesia, nova burgesia que ha tingut capacitat d’adaptació, actualment no és la mateixa que en l’època franquista, ha mostrat una capacitat d’adaptació al neoliberalisme, ha mostrat una capacitat d’adaptació d’estructures econòmiques, i ha mostrat una capacitat d’adaptació en les formes de treballar. Han canviat també els sectors, del tèxtil s’ha passat a la química, etc. I aquesta és una caracterització del tipus de burgesia que tenim, aquesta burgesia té una expressió política, que és CiU, però sobretot l’expressió política més important d’aquesta burgesia és el pujolisme. El pujolisme no ha estat més que la forma de vertebrar l’hegemonia de la burgesia al conjunt del poble de Catalunya, i a través del pujolisme aquesta burgesia utilitza la construcció de Catalunya al seu servei, i utilitza el pujolisme. I nosaltres fem una caracterització del pujolisme al Xè. congrés i una caracterització del pujolisme aquí, neoliberal en el terreny econòmic, europeista al 100%, en el terreny d’Estat busca la plurinacionalitat, però s’capaç de saber jugar entre aquest neoliberalisme i els problemes que tenen certes capes populars, vull dir certs sectors d’aquesta petita i mitjana empresa, per tal de subordinar-los entorn d’un projecte nacional. I, en conseqüència, la seva subordinació arriba a sectors dels treballadors del saber, que és dels quals nosaltres hem d’arrencar aquesta subordinació. I nosaltres després fem una anàlisi de la situació de la classe obrera, camarades, es fa una anàlisi de la situació de la classe obrera,

on es mou, en quines condicions es mou, és una perllongació del Xè. congrés. Que falta una millora? Sí. Que falta aprofundir mes? També. Però la fem, i la fem amb totes les aportacions que inclús alguns companys han fet durant la jornada d'avui que han subratllat aspectes de les resolucions que havíem incorporat.

I venen elements de proposta. Camarades, no em vull estendre mes, sé que m'excusareu, però hi ha vegades que cal estendre's. Algun company pot pensar que sóc pesat, però hi ha moments que en algunes coses cal estendre's per discutir el tema que ens porta, no altres. Fem propostes. Les propostes que estan aquí, camarades, no són més que l'actualització del programa d'esquerres que tenim des de fa 10 anys, les propostes que fem en el tercer apartat. En el terreny de l'economia parlem del repartiment del treball i una sèrie de qüestions. Entrem en el terreny de com ja els nostres companys del sindicat estan negociant i quines formulacions es plantegen en el terreny dels aspectes socials, etc., no fem més que una expressió d'això. Que falta algun desenvolupament? Sí, alguns els hem intentat desenvolupar, per exemple en el tema fiscal, i segurament caldrà estendre's mes. Ara, camarades, el que he explicat, penso que és un punt de trobada entre tots els companys i companyes que debatem aquí. Si el que he explicat cal retirar-ho, em pregunto jo si el que he explicat senzillament és, en la primera part, la tradició dels comunistes a com hem vist la qüestió nacional; en la segona l'anàlisi que fèiem al Xè. congrés; i, en la tercera, l'actualització, a vegades pot ser insuficient, i ho podem ampliar, del programa d'esquerres, del front d'esquerres, si això s'ha de retirar, camarades, expliqueu-

m'ho amb motius per se, no per altres motius, perquè aquest es un punt de trobada del Partit. Aquest es un punt de trobada important.

Camarades, jo sé que avui hi ha hagut moltes intervencions que han demanat la retirada, normalment al Partit és un mal assumpte: els companys que dissenyaven intervenen, i els que estan d'acord moltes vegades no intervenen. Les cèl.lules que demanen la retirada són Badia, Terrassa, Granollers, Nou Barris i Vallirana, de totes les cèl.lules del Partit. Cinc cèl.lules. L'altra part del Partit no demana la retirada, mostra deficiències, mostra coses que s'haurien de discutir millor, etc. És a dir, camarades, situem-nos davant de la qüestió que se'ns planteja. Jo crec, com vaig dir ahir, que una conferència és sobre una part del projecte del Partit, no substitueix un congrés, en el congrés ja tindrem temps de discutir coses, altres coses. I una conferència sempre és un punt de partida, són uns acords que fem per a un punt de partida, per seguir treballant, per seguir discutint. I una bona fórmula, camarades, és saber concretar en funció d'algunes deficiències que expressen alguns companys, com podem acordar les coses perquè després s'ampliïn aquelles que són deficientes. Perquè hi ha una altra possibilitat, camarades, que és que el Partit -com ha dit una camarada aquest matí- s'estanqui. És a dir, fins que no discutim a fons, fàbrica a fàbrica, no podem tenir un projecte sindical. No podem tenir un projecte sindical si no expliquem el que és proletariat, treballadors, classe treballadora, classe obrera. Si no debatem això en profunditat, què és el que estan fent els nostres camarades del sindical? El Partit, camarades, treballa sobre la base d'un punt de partida. Allà on

arribem amb les nostres formulacions ens serveix per treballar, i seguim treballant, i en la mida que el Partit va aprofundint, va millorant els aclariments, aclareix moltes coses, doncs seguim millorant el treball. El perill que correm ara en aquests moments és que aquest Partit no surti públicament dient "nosaltres som hereus de la tradició comunista a Catalunya", aquest és el perill que corre aquest Partit, no es el perill de la confusió, que ningú no es confongui. El perill que té aquest Partit és que no surti demà dient "som l'hereu de la tradició comunista de Catalunya", i encara hem de discutir coses. Hem de sortir demà dient que som els hereus i al mateix temps seguim discutint coses, al mateix temps seguim omplint buits, seguim veient, seguim treballant, seguim el debat. Per això encarreguem coses al Comitè Central per tal que les desenvolupi. Camarades, tinc el dubte, malauradament recau al meu cap, si plantejar una de les dues propostes, i la vull compartir amb vosaltres, i ho dic amb tota transparència, per a que ningú vegi darrera les meves paraules cap intenció extra, sóc així de transparent, no vull canviar la política del Partit, la vull millorar, com tots els que estem aquí. Tenim dues possibilitats, una seria dir que malgrat hi ha cinc cèl.lules que diuen que no i totes les altees diuen que sí, endavant, com ho van fer a la conferència de Moviment Obrer. Hi ha cinc cèl.lules que diuen que no, i podem fer una cosa: fer que aquesta conferència acordi que ho fa en dos actes, que la proposta de resum que us faig es passi a net per a una comissió del Comitè Executiu, que el Partit discuteixi, i al setembre ens veiem en un altre acte com aquest per acabar de tancar la conferència, una conferència en

dues sessions. Aquesta podria ser una solució, en el sentit de bon interès, de posar atenció a alguns companys. Aquesta seria una proposta. L'altra proposta seria, camarades, hi ha elements suficients per dir, tenim un mínim d'acord, tenim un mínim d'elements en els quals podem estar d'acord, que no són més que aquells que conformen la tradició comunista a Catalunya, aprovem això i emplacem el Comitè Central a desenvolupar uns document per millorar el treball, les deficiències, el que creiem deficiències, i que el Partit discuteixi el que el Comitè Central planteja.

La primera proposta té els seus pros i els seus contres. Té el seu pro, que en el pla teòric tindriem més temps per discutir la segona part de la sessió, però les mateixes raons per les quals avui s'esgrimeix que no tenim temps, igual hi són al setembre que al desembre. Aquesta proposta té l'altre handicap, que no ens permetria sortir dient que som els hereus de la tradició dels comunistes de Catalunya, sinó de dir públicament que estem discutint. Hi ha moments en què l'oportunitat política de sortir i dir que som hereus és important. No perquè els de Madrid diguin una cosa, no perquè l'EUiA hagi sortit d'una forma o altra, no, camarades, no per això; sinó, entre altres coses, l'oportunitat política vol dir entorn al coixí que tenim al nostre voltant que vol saber si nosaltres som o no som hereus de la tradició. Té l'avantatge que ens pot permetre discutir més. La segona proposta evidentment té l'avantatge que sortim públicament, i allò que no ha estat prou discutit ho col·loquem a una altra forma de discussió. Són dues possibilitats que tenim sobre la taula, que jo me les plantejo i raono sobre elles.

Jo personalment, camarades, avui em decantaria, si aquest Partit no es vol complicar la vida, per sortir amb un acord mínim que es el que jo he dit per aquest micro, que ens col·loca com a hereus de la tradició comunista, i que aquest acord vol dir els elements de correcció d'aquest document, i vol dir que allò que hem cregut entre tots insuficient, al CC li hem encarregat que desenvolupi i debateixi amb el Partit. És una forma més dinàmica per seguir discutint, perquè és cert que hi ha acords burocràtics i acords oberts que van sumant a la motxilla del nostre pensament. Jo avui optaria per aquesta proposta perquè l'altra crec que situaria el Partit en una discussió sense sortida, i ho dic francament, tal com avui he vist algun tipus d'intervenció. Hi ha hagut moments en què he arribat a acaronar la primera possibilitat per tal de dir "anem a veure", però m'he anat convenent que al setembre o al desembre estariem igual, multiplicant les reflexions contradictòries. Jo per això us plantejo que avui, si veiem clarament que estem parlant d'uns mínims per sortir i que allò que és insuficient ho seguim discutint, aquest és el tarannà de la proposta que us faig, si ho veiem honestament així penso que aquesta pot ser la millor sortida per al Partit, per anar treballant junts, sobretot si no es veuen al darrera d'això cap tipus de fantasma per part de ningú. Jo crec camarades que aquest és un acte de responsabilitat fer-ho així avui. Si la conferència decideix fer-ho per la via de fer la segona sessió, doncs farem la segona sessió, haurem de passar per aquesta situació. Jo proposo que sigui la proposta que faig d'acordar els mínims i encarregar-li al CC que desenvolupi allò que són insuficiències del procés.

2on. RESUM MARIÀ PERE A LA CONFERÈNCIA SOBRE EL FET NACIONAL DEL PGC

En primer lloc, excuseu-me si la meua intervenció s'ha pogut entendre com a ofensiva, ha estat apassionada, en alguns moments ha estat apassionada, no tenia cap altra pretensió. Si jo ho interpreto be, de les intervencions deis companys que s'han fet aquí, es pot situar en el punt mig del que són les diferents opinions; jo us faria una proposta intermèdia entre les dues a veure si pot funcionar. La proposta seria: vistes les dificultats que té fer una segona sessió de la conferència, per l'activitat pràctica, com ha dit en Céspedes, és a dir, vistes les dificultats de fer una segona sessió al setembre, hi ha una altra possibilitat. Ja que estem parlant d'uns acords que després seguirem discutint, xerrant i aprofundint en això, sobre la base del resum que he fet, jo us proposo que fem una comissió i que aquesta comissió treballi més ràpidament posant en solfa aquest resum i adequar per tant el document, i que en tot cas aquesta comissió, quan tingui el treball fet, el CC ho supervisi, això serà més fàcil que no pas fer una segona sessió de la conferència, segurament. Aquesta comissió presenta el treball fet en funció del resum que s'ha fet aquí i el CC supervisa i tirem endavant, és a dir, aquesta conferència acorda, sobre la base del resum, que hem aprovat una caracterització de les coses, ho passarà en net una comissió i en última instància el CC supervisarà que aquesta comissió no se n'hagi anat per les branques. Ho dic perquè això pot ser més fàcil. Algun company pot interpretar que restrenyem, i no és la nostra

pretensió restrènyer, sinó facilitar la complementarietat entre el temps i la possibilitat de treballar. I al mateix temps i paral·lelament el CC ha de desenvolupar tres treballs sobre reforma de l'Estat, i molt àmplia, un treball sobre cultura i un treball sobre societat civil alternativa, ho hem de fer paral·lelament. Aleshores, la proposta, si us sembles bé, de comissió que faria jo, presidida per mi, seria: en Jordi Miralles, en Josep Miquel Céspedes, l'Àngels Martínez, en Joan Tafalla, en Jordi Gasull, l'Esther Diez, en Fidel Lora, l'Àngel Crespo si pot,

de moviment obrer, o bé en Jordi Ribó, perquè en Miguel Peláez sembla ser que està molt atabalat, atabalat en el sentit de pressió de feina; que aquesta fos la comissió que passa en net els acords, si us sembla bé. I aleshores, recollint una idea que ha plantejat l'Adrià, quan fem els grups de treball del CC sobre reforma d'Estat, cultura i societat civil, que hi pugui haver algun company que hagi estat present a la conferència que pugui treballar en algun grup de treball d'aquests, vull dir que no el tanquem exclusivament al CC, d'una forma discrecional. Aques-

ta seria la proposta que us faig.

Jo plantejaria un tema sobre aquest matís que ha plantejat en Céspedes. Com que aquest matís és un matís molí matís, que en tot cas si és vida digna, o el dret a la vida digna, o el dret a la vida, que la mateixa comissió veiem què és millor; perquè tanta raó té l'Àngels com en Céspedes, i això ho podem resoldre a la mateixa comissió de treball si és creu oportú. Jo us faria aquesta proposta, que hem sembla que es una síntesi de les dues que pot facilitar el treball del Partit en tot aquest procés. ✓

Vots a favor	51
Vots en contra	11
Abstencions.....	2

El fet nacional català, separació i federalisme

FRANCESC MATAS SALLA

SECRETARI GENERAL DEL PARTIT OBRER REVOLUCIONARI (POR)

Hem demanat una aportació al debat de l'articulació de fet nacional i projecte transformador a Francesc Matas. El debat entre tradicions és clau per avançar cap l'actualització que l'esquerra necessita a nivell teòric i pràctic per fer front a un món en ple canvis que demanen respostes. Realitat vol apostar en ferm en aquesta nova etapa.

"El problema de l'emancipació de les nacionalitats oprimides, ... ofereix un interès indiscutible per al moviment obrer, que no pot desentendre's de cap dels aspectes de la lluita emancipadora dels homes i dels pobles, i, molt especialment, per al d'aquells països que, com el nostre, el té plantejat d'una manera tan viva". Andreu Nin¹

"La alliberació de les nacions oprimides pressuposa: 1) plena igualtat de drets de les nacions...; 2) Llibertat de separació política. Lenin².

La reflexió teòrica és una responsabilitat política obligada per copsar i comprendre l'evolució del Fet nacional català i espanyol dins l'estat espanyol.

A la llum d'una renovació estatutària maldestre sense el dret a l'autodeterminació, amb el greuge de l'anul·lació pel Tribunal Constitucional estatal a instàncies del PP malgrat un govern estatal del PSOE i un govern autonòmic català del PSC(PSOE), i amb l'afegit de la recent victòria de la dreta catalana i espanyola a Cata-

lunya, la massiva manifestació ciutadana popular del 10 de juliol de 2010 per "Nosaltres decidim", posa les llibertats democràtiques nacionals de plena i viva actualitat.

* * *

El desenvolupament capitalista a la península ibèrica ens ha llegat alguns fets cabdals com un sector industrial esquifit i atomitzat de petita empresa, amb predomini de serveis i del capital financer; també una varietat de pobles estructurats en dos estats, Portugal i Espanya.

La peculiaritat a l'estat espanyol burgès és que ha quedat format per diferents nacions. Aquestes nacions, amb les seves burgesies, no s'han fos en una sola. El que coneixem en la conceptualització ideològica, legal constitucional, com a nació espanyola és, en realitat, l'hegemonia i predo-

mini de la nació castellana-espanyola respecte a les nacions catalana, basca i gallega, sense entrar en les situacions neocolonials de Ceuta i Melilla, i de les Illes Canàries.

En la terminologia política s'empenen formulacions de nació espanyola única o unitat de la nació espanyola (Tribunal Constitucional), Nació de nacions, Plurinacional, Nacionalitats. Darrera d'elles, és a dir en el seu contingut, respiren les diferents concepcions polítiques de dominació i relació entre el diferents pobles i l'estat, però a cap d'elles es permet un lloc a la llibertat de diferents nacions o la lliure unió entre les diferents nacions existents.

La nació

"La nació, en el veritable sentit de la paraula, és un producte directe de la societat capitalista, per tal com sorgeix i es desenvolupa allí on sorgeix i es desenvolupa el capitalisme. La nació es caracteritza per l'existència de relacions econòmiques capitalistes determinades, la comunitat de territori, d'idioma i cultura". Andreu Nin³

A diferència d'Alemanya o d'Itàlia, la nació i l'estat espanyol s'han

- 1 Els moviments d'emancipació nacional. L'aspecte teòric i la solució pràctica de la qüestió.1935. Ed. Base. 2008. (p. 37).
- 2 N. Lenin. Balance de la discusión sobre la autodeterminación. Julio 1916, publicado en octubre de 1916. Lenin. Obras completas. T. 30, P.19.
- 3 Els moviments d'emancipació nacional. L'aspecte teòric i la solució pràctica de la qüestió.1935. Ed. Base. 2008 (p. 39)

constituït sobre la base de la dominació i la negació de les demés nacions que, per distints avatars de la història, no varen aconseguir realitzar-se com estat modern burgès, però tampoc integrar-se suficient en aquest estat i en les seves classes dominants.

Aquesta situació política s'ha resolt en fals en diferents moments de la història. Millor dit està pendent de resoldre. L'últim cas és amb la renovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya dins l'estat espanyol.

Catalanisme conservador i popular

El moviment d'emancipació nacional català ha seguit la tendència de fons capitalista d'aconseguir la construcció nacional.

Aquest moviment s'expressa de forma ben diferent segons sigui la classe social que el lideri.

Les capes més altes de la burgesia han posat la seva empremta en un catalanisme polític conservador, autonomista, disposat a canviar les mancances democràtiques per la protecció de les institucions repressives i legals estatals davant l'amenaça d'una mobilització social treballadora; alhora ho han combinat amb certes avantatges econòmiques pels seus negocis industrials i comercials.

Les capes més petites de la burgesia, la pagesia, i el gruix dels segments professionals de la població han projectat i liderat un catalanisme popular, d'esquerres, amb varis episodis que ha intentat consumir els processos de llibertats democràtiques nacional amb l'estructuració d'un estat català. Intentos fins ara neutralitzats i impeditos per l'estat espanyol.

El moviment obrer a Catalunya sempre ha sofert una divisòria en-

tre una component catalana i una espanyola, enguany completada per les minories procedents de la immigració.

Tanmateix en les situacions que la classe treballadora catalana s'ha ocupat i participat del moviment d'emancipació nacional, ha estat o com a ciutadania individual o com a capes socials massives, però en ambdues situacions liderades per les altres classes socials.

Un lideratge per part de la classe social obrera no pot ser una simple substitució o hegemonia en el moviment d'emancipació nacional d'unes classes per unes altres. Els objectius polítics democràtics i socials, el mateix sentit de la construcció nacional s'hi veuria seriosament afectada i determinada.

La classe treballadora pot donar consistència i liderar una mobilització i un moviment potent d'emancipació basat en una radicalitat en la lluita i consecució de les llibertats democràtiques nacionals que tingui en compte alhora l'explotació social.

Vol dir això que només es podria lluitar per unes llibertats democràtiques de Catalunya que impliquessin la seva transformació social? O que sigui necessària una etapa de construcció nacional burgesa estatal per poder després dedicar-se a la lluita social? O fins i tot al contrari, que si ens centrem i resollem l'explotació i domini social aleshores ja no caldrien unes llibertats nacionals?

No sabem quin serà el ritme ni els processos que es seguiran a Catalunya i a l'estat espanyol. Però sí podem establir que les solucions d'Estatuts autonomistes no han aconseguit eliminar l'aspiració democràtica nacional de llibertat per la població i nació catalana.

Per tant el que ens correspon a les

tendències treballadores del marxisme revolucionari té a veure més en assumir i liderar les llibertats democràtiques nacionals complertes per la defensa ferma dels drets de la nació oprimida, això tant des de la pertinença a la nació opressora com des de l'oprimida.

"El proletariat ha de sostenir tot el que tinguin de progressiu els moviments nacionals, sense confondre la seva actitud amb la del nacionalisme burgès, de la mateixa manera que sosté la lluita general per les reivindicacions democràtiques sense confondre's amb la burgesia".

Andreu Nin ⁴

Dret d'autodeterminació i a la separació

"El proletariat només pot tenir una actitud: sostenir activament el dret indiscutible dels pobles a disposar lliurement de llurs destins i a constituir-se en un Estat independent si aquesta és llur voluntat. Cap privilegi per a cap nació, cap privilegi per a cap idioma! Cap opressió, cap injustícia envers la minoria nacional! Heus aquí el programa de la democràcia obrera". Andreu Nin⁵

La via de l'Autonomia amb la renovació de l'Estatut i la política gradual reformista del progrés de l'autogovern ha esdevingut una via morta i sense sortida.

A la Unió Europea, a Espanya i a Rússia, només s'accepta el dret a l'autodeterminació pels processos colonials. Encara que això no ha impedit que s'hagin format noves Repúbliques amb el desmembrament de l'antiga URSS, amb el de Iugoslàvia als Balcans, i amb el de Txecoslovàquia. Però Txetxènia es considera "rusa", i Catalunya se la titlla d'espanyola.

Aquesta actitud és compartida per la classe dominant burgesa, però també per la socialdemocràcia vigent. De fet, la majoria de la classe treballadora europea, tracta els moviments emancipadors nacionals se-

4 Els moviments d'emancipació nacional. L'aspecte teòric i la solució pràctica de la qüestió. 1935. Ed. Base. 2008 (p. 144)

5 Els moviments d'emancipació nacional. L'aspecte teòric i la solució pràctica de la qüestió. 1935. Ed. Base. 2008 (p.45)

guint els dissenys dels “seus” estats nacionals constituïts.

Amb mil i un raonaments, es considera que es pot decidir sobre i en comptes de les minories nacionals o senzillament es nega la seva realitat política. A l'estat espanyol amb 47 milions d'habitants, n'hi ha 35 a Espanya, 7,3 a Catalunya, 3 a Euskadi, i 1, 5 a Galícia; la proporció entre la població catalana i l'espanyola és d'1 a 5.

Tanmateix entre les tendències marxistes que assumeixen en el seu programa el dret a l'autodeterminació es fan tot de condicionants dels que resulten que no s'accepti al cap i a la fi les conseqüències fonamentals i el dret a poder decidir separar-se, a constituir un estat propi i a establir les relacions avinents amb els altres estats i nacions de forma lliure. Gairebé la condició queda en que no s'exerceixi aquest dret per evitar trencaments, entre ells el de l'estat burgès, malgrat aquestes condicions comportin la divisió treballadora, l'enfrontament i desconfiances, i la dependència amb el respectiu xovinisme de cada burgesia.

“La reconeixença del dret indiscutible a la separació no comporta però, ni de bon tros, la propaganda a favor d'aquesta separació en totes les circumstàncies ni considerar-la invariablement com un fet progressiu. La reconeixença d'aquest fet disminueix els perills de disgregació i afirma la solidaritat indispensable entre els treballadors de les diferents nacions que integren l'Estat. En sostenir aquest dret, el proletariat no s'identifica amb la burgesia nacional que vol subordinar els interessos de classe als interessos nacionals, ni amb les classes privilegiades de la nació dominant, que volen convertir els obrers en còmplices de la política d'opressió nacional”. Andreu Nin⁶

“Nosaltres decidim” va encapçalar i és el clam popular expressat a la manifestació multitudinària del 10 de juliol de 2010.

Aquesta demanda ha estat comple-

tament desatesa, com les consultes ciutadanes locals als municipis.

Ha de poder decidir o no la població de Catalunya? I, si ha de poder decidir exercir el dret d'autodeterminació, pot decidir separar-se i constituir un estat o només pot decidir una relació de més o menys autogovern dins l'estat espanyol? Hem de seguir acceptant que no pugui decidir?

“Si volem ser fidels al socialisme hem des d'ara mateix dedicar-nos a l'educació internacionalista de les masses, impossible de realitzar entre les nacions opressores sense propugnar la llibertat de separació de les nacions oprimides”. Lenin⁷

Llibertat nacional i federalisme

“La federació, però, pot ésser sòlida i els seus resultats poden ser efectius, només en el cas en què es basi en la confiança mútua i l'acord voluntari de les nacions que entrin a formar-ne part”. PC URSS⁸

Un element vital de la defensa ferma de la llibertat nacional és enfortir el front de classe, la confiança i la unitat entre la classe obrera de la nacionalitat opressora i l'oprimida, i a l'inrevés. Un altre element és afeblir les burgesies i l'estat. Amb això es coixeja terriblement, doncs gairebé totes les organitzacions polítiques treballadores estatals, i algunes de les autonomies, posen l'estat burgès i la Constitució monàrquica com un referent intocable, i gairebé indivisible.

“A la gent que no ha aprofundit en el problema, els sembla “contradictori” que els socialdemòcrates de les nacions opressores exigeixin la “llibertat de separació” i els socialde-

mòcrates de les nacions oprimides la “llibertat d'unió””. Lenin⁹

Els intents de progrés en l'autogovern autonòmic no ha portat, ni hi ha indicis de que pugui ser una perspectiva, a la flexibilització i democratització de l'estat espanyol i de la Constitució.

Ni la reforma autonòmica estatutària, ni la reforma constitucional, són perspectives possibilistes viables.

Som en una cruïlla. Per defensar des de la nació espanyola la garantia de llibertat de separació a la classe treballadora i a la població catalana, i per defensar des de la nació catalana la llibertat d'unió federal amb la classe i població treballadora espanyola, ens cal una política clara de ruptura política de l'estat espanyol.

Aquesta ruptura política institucional no ha d'estar condicionada per cap unió forçada, ni federal ni confederal, sinó pel desenvolupament de les llibertats democràtiques.

Un veritable acord o pacte federal democràtic ha d'establir-se entre nacions democràtiques i lliures.

Aquesta lluita és necessària i possible encara que la realització de l'emancipació nacional pot esdevenir més una tasca del socialisme que de la democràcia burgesa capitalista. ✓

6 Els moviments d'emancipació nacional. L'aspecte teòric i la solució pràctica de la qüestió. 1935. Ed. Base. 2008 (p. 45, 46)

7 N. Lenin. Balance de la discusión sobre la autodeterminación. Julio 1916, publicado en octubre de 1916. Lenin. Obras completas. T. 30, P.53.

8 Del X Congrés del PC URSS, març 1921. Cita d'Andreu Nin a l'ibid. (p. 162).

9 N. Lenin. Balance de la discusión sobre la autodeterminación. Julio 1916, publicado en octubre de 1916. Lenin. Obras completas. T. 30, P. 47

Noves formes,
nous llenguatges...

DEMPEUS per la Salut Pública

Una expressió de la societat civil organitzada,
com agent social de salut

 **FUNDACIÓ
PERE ARDIACA**
www.fpereardiaca.org

Edita:

DEBARRIS

www.debarris.com

Demaneu-lo a la vostra llibreria

O a: fpereardiaca@fpereardiaca.org

Xarxes de comunicacions: lliures o propietàries?

PATRÍCIA DA SILVA. DIRECTORA DE ROIGESFERA
POL ACÓZAR. MEMBRE DEL CONSELL DE REDACCIÓ DE SIRIUS.CAT

Aquest és el segon d'un conjunt de 5 articles sobre l'impacte del desenvolupament de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació sobre la classe treballadora.

Aquest treball pretén analitzar el desenvolupament de les xarxes de telecomunicacions produïda paral·lelament al procés privatitzador i l'ofensiva neoliberal.

La madre del decoro, la savia de la libertad, el mantenimiento de la República y el remedio de sus males es, sobre todo lo demás, la propagación de la cultura.

José Martí

Des del punt de vista estructural, la xarxa telefònica de comunicacions constitueix l'altre element imprescindible per al desenvolupament de les TIC. Internet en si mateix no és cap altra cosa que el conjunt de computadores comunicades entre elles a través de la xarxa de telefonia.

El desplegament de les xarxes telefòniques pot dividir-se en dues grans etapes. Durant tot el segle XX, des de la invenció de la telefonia per cable terrestre, la iniciativa

de la seva implantació va venir de la mà dels Estats que la contemplaven com a un aspecte estratègic de les seves comunicacions. La inversió estatal va portar-se a terme en la majoria dels casos a través de Companyies Públiques de caràcter Nacional. A finals del segle XX, els avenços en telefonia sense cables van requerir de noves inversions en infraestructures i, aquest cop, el procés es va portar a terme segons l'estricta model liberal. **Des de la dècada dels 80 i durant tots els anys 90, els Estats van privatitzar les companyies públiques de telefonia: la gestió de la xarxa terrestre va quedar en mans de grans societats anònimes.** Així van néixer les operadores privades de telefonia, també conegudes com a

ISP (Proveïdors de Serveis d'Internet). Aquest procés es va portar a terme de manera molt irregular i en moltes ocasions les concessions es van fer segons criteris polítics, no estrictament econòmics.

La doctrina liberal utilitzada per justificar la privatització de la telefonia va ser la recurrent invocació a la lliure competència com a factor determinant per a la reducció de costos. No obstant això, la privatització

DES DE LA DÈCADA DELS 80 I DURANT TOTS ELS ANYS 90, ELS ESTATS VAN PRIVATITZAR LES COMPANYIES PÚBLIQUES DE TELEFONIA

de les telecomunicacions ha suposat un veritable desastre econòmic: s'han encarat els serveis, les corporacions han desatès les inversions necessàries en infraestructures, no hi ha hagut cap planificació a llarg termini i l'única estratègia ha estat l'obtenció de beneficis ràpids gràcies a la minimització de tots els costos.

Així mateix, el desplegament de

la xarxa telefònica per radiofreqüències, la telefonia mòbil, de mans de les operadores privades no pot considerar-se en cap cas com a modèlic. L'ús de tecnologies obsoletes en el seu moment d'implantació ha estat una constant de tot aquest procés. A excepció del Japó, cada nova generació de telefonia mòbil s'ha dut a terme amb tecnologies que ja estaven totalment superades, com el GSM, el GPRS o el 3G. Aquesta implementació per fases respon únicament a la voluntat de les corporacions d'obtenir qualsevol benefici possible del procés de modernització de la xarxa, obligant els consumidors a renovar constantment els seus aparells tecnològics per poder gaudir de les noves prestacions que són publicidades.

Paral·lelament, els avenços tecnològics i la popularització de les TIC van permetre a universitats públiques i particulars voluntariosos desenvolupar projectes de telecomunicació que requerien d'una mínima inversió econòmica. Exemples d'aquestes tecnologies populars són el WI-FI i la telefonia de veu IP. El desenvolupament d'aquestes infraestructures no comercials de telecomunicacions ha suposat un seriós problema per a les corporacions que hi lluiten en contra aferrissadament per tots els mitjans, exercint la seva influència com a lobbie sobre els governs i contaminant el debat a través dels mitjans de comunicació.

El WI-FI és una popular tecnologia de molt baix cost que utilitza l'espectre lliure de radiofreqüències que fan servir els radioaficionats per transmetre dades entre computadors. Es tracta d'una tecnologia desenvolupada principalment per no professionals però tan eficaç que el mercat de computadores ha acabat per adoptar-la: actualment,

pràcticament totes les computadores venen equipades de sèrie amb un port WI-FI, especialment les portàtils. **L'ús generalitzat d'aquest sistema de comunicacions suposa una important amenaça per als interessos de les operadores privades de telefonia. A través del WI-FI, centenars d'usuaris i usuàries poden compartir una única connexió a Internet, amb l'estalvi econòmic obvi que això suposa. De fet, gràcies al WI-FI seria possible una Internet to-**

LA PRIVATITZACIÓ DE LES TELECOMUNICACIONS HA SUPOSAT UN VERITABLE DESASTRE ECONÒMIC

talment oberta que no dependgués en absolut de la xarxa de telefonia, especialment en els nuclis urbans. Les limitacions de les actuals antenes són fàcilment superables a través de repetidors i amplificadors que no requereixen de grans inversions. També seria possible estendre la xarxa a través de Wi-Max, una versió optimitzada de la tecnologia Wi-Fi per aconseguir major velocitat i cobertura. A iniciativa d'empreses com Google i una sèrie d'Ajuntaments de tot el món s'han portat a terme experiències d'implantació de xarxes WI-Fi a molts nuclis urbans, amb l'objectiu de proporcionar Internet gratuït a la ciutadania. Barcelona ha estat capdavantera a l'Estat Espanyol en aquest sentit, amb un desplegament del WI-FI que va ser aturat per una demanda de les operadores per competència

deslleial davant del mercat de valors. Totes aquestes iniciatives han quedat aturades per la pressió de les operadores privades de telefonia que veuen en això, lògicament, una seriosa amenaça al seu model de negoci.

Per la seva banda, la telefonia IP és una tecnologia que permet la transmissió de veu digitalitzada a través del protocol IP que usa Internet. La coneguda com a VoIP, de Voice IP, fa possible l'establiment de converses de veu, i també de videoconferències, a través de la xarxa, de manera diferent a la telefonia analògica. Es tracta bàsicament d'un programari que transforma la veu o la senyal d'imatge en dades binàries, les transmet a través d'Internet emprant el protocol IP i les subministra altre cop recombinades com a senyal audiovisual al receptor. El desenvolupament d'aquest enginyós programari respon a la necessitat dels usuaris i les usuàries d'Internet d'esquivar els abusos tarifaris de les operadores privades de telefonia. L'existència de plans tarifaris que no responen a cap lògica, el cobrament per separat de serveis que se sustenten sobre una mateixa infraestructura, com la telefonia analògica, la banda ampla i la televisió per satèl·lit, han despertat la capacitat creativa de la societat civil. La tecnologia VoIP es basa en estàndards oberts i ha estat promoguda per organitzaci-

ons socials i, fins i tot, per grans empreses tecnològiques com Google, Apple o Skype, amb interessos econòmics molt diferents dels que tenen les operadores.

Del que s'ha esmentat anteriorment sobre les tecnologies WI-FI i VoIP se'n desprenen reflexions

NO HI HA HAGUT CAP PLANIFICACIÓ A LLARG TERMINI I L'ÚNICA ESTRATÈGIA HA ESTAT L'OBTENCIÓ DE BENEFICIS RÀPIDS GRÀCIES A LA MINIMITZACIÓ DE TOTS ELS COSTOS

molt interessants. En primer lloc, la combinació d'ambdues tecnologies fa temps que hauria pogut abaratir els costos de les telecomunicacions, fins al punt que s'hauria

pogut subministrar connexió de banda ampla, telefonia i videoconferència de manera gratuïta a tota la població. En segon lloc, si això no s'ha fet ha estat per la pressió exercida, sobre els governs i els/les consumidors/es, per les operadores privades de telecomunicacions, poderoses corporacions financeres, constituïdes com a grups d'interessos i lobbies d'influència. En tercer lloc, aquesta realitat explica, de manera molt gràfica, l'absurditat del mode de producció capitalista i la capacitat d'innovació tecnològica de la societat civil organitzada per un interès comú. Finalment, tot això demostra que només des de l'empresa pública, la iniciativa nacional i la implicació de la classe treballadora es poden portar a terme amb veritable èxit infraestructures de gran envergadura que persegueixin el bé comú i el progrés social.

En aquest context les mateixes

operadores de telefonia són conscients de la seva vulnerabilitat i

GRÀCIES AL WI-FI SERIA POSSIBLE UNA INTERNET TOTALMENT OBERTA QUE NO DEPENGUÉS EN ABSOLUT DE LA XARXA DE TELEFONIA

intenten desplegar estratègies de supervivència enfocant-se a altres sectors econòmics al voltant d'Internet. En aquest sentit cal que siguin enteses les operacions de Vodafone i Telefonica a nivell internacional reclamant a empreses com Google o Yahoo el pagament de taxes pel suposat ús de les seves xarxes. Aquesta operació és una cortina de fum rere la qual s'intenta amagar un atac obert al que es considera el problema de fons: la xarxa d'Internet tal com ha estat concebuda. ✓

manuel moreno

lina ódena lluita de dona

**FUNDACIÓ
PERE ARDIACA**
www.fpereardiaca.org

Edita:

DEBARRIS
www.debarris.com

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

**Demaneu-lo a
la vostra llibreria,
o a fpereardiaca@fpereardiaca.org**